

l'altra mirada

Número 19 - juliol 2013

Emili Darder
fundació

ATENEU
PERE MASCARÓ

En lluita per l'educació

- 02 Editorial
- 03 Desenvolupament local **Pere J. Brunet**
- 04 La costa per a tothom **Macià Blàzquez Salom**
- 05 Som assemblearis **Joan Ribas**
- 06 L'aigua clara; la xocolata espessa **Antoni Alorda**
- 07 Prebes de cirereta
- 08 El Consell de la Societat Civil... **Macià Calafat**
- 09 Els germans Marx i la Conselleria d'Educació **Maties Bennàssar**
- 11 La insolidaritat de Monago i de la resta... **Pere Sampol**
- 12 Estructura de la recaptació de l'AEAT **Josep Valero**
- 13 Les ajudes agràries europees **Mateu Morro**
- 15 Aniries de vacances a la Platja de Palma? **Alexandre Charles Rolland**
- 17 Entrevista a **Jaume Bosch**
- 21 *ARA Balears* **Jaume Perelló**
- 22 El Banc del Temps **Josep Ramon Balanzat**
- 24 Ses Fontanelles **Alexandre Duran i Grant**
- 26 I la privatització de la sanitat pública?... **Fina Santiago**
- 27 Trinxera municipal: Marratxí **Llorenç Carrió**
- 29 Sí, això és una dona **Miquel Àngel Llauger**
- 30 *El fracàs d'Espanya* **Nanda Ramon**
- 31 Fira del llibre **Josep Mallol**
- 32 Quatre llibres... **Antoni Garau**

índex

editorial

MÉS

Vivim moments convulsos en els camps econòmic, social i també polític. La política i els polítics són el tercer problema més important per a la ciutadania, un fet accentuat per la forta crisi econòmica que vivim, per les retallades en l'estat del benestar aplicades pels governs neoliberals i per la immunitat dels partits polítics davant els múltiples casos de corrupció.

En aquest context sorgeixen moviments ciutadans que reclamen una sortida més justa de la crisi, i la implantació de mesures de regeneració política que cerquin transparència, participació i posar la política al servei dels ciutadans. La ciutadania reclama una nova manera de fer política. La coalició MÉS per Mallorca afirma que, des de l'esquerra, des de l'ecologisme i des del compromís amb el nostre país, existeix una altra manera de fer política. Ara som MÉS: perquè volem MÉS democràcia, MÉS transparència, MÉS participació, MÉS equitat, MÉS ecologia, MÉS qualitat en els serveis públics i MÉS sobirania per a Mallorca.

Ara som MÉS, perquè hi s'està configurant una majoria social que ha pres consciència de la gravetat de la situació i que vol canviar la realitat amb una altra política, construint alternatives. Volem fer política de baix cap a dalt, al costat de la gent: la ciutadania ha de tenir cada vegada més capacitat de decisió col·lectiva. Som una força alternativa als grans partits. Som alternativa de govern, i també una alternativa social i cultural: necessitam uns altres governants, i també un altre model econòmic, social i cultural, que permeti que tots i totes visquem dignament, en equilibri amb el territori i des del respecte a la nostra llengua i cultura. MÉS és un projecte que va més enllà d'unes eleccions. Som la suma de projectes polítics que ja existien, que s'uneixen a les noves aspiracions de canvi polític i

social. Som un projecte en procés de reinventar-se: volem ser, efectivament, MÉS i amb més gent: per canviar les coses fan falta més caps, i més mans, no sobra ningú. Ja anam incorporant grups i candidatures municipals, i aspiram a sumar molta més gent i més col·lectius. Tothom que hi vulgui fer part i proposar ho pot fer des de ja: podeu apuntar-vos a MÉS per Mallorca des del primer dia, sense haver de passar pel sedàs dels partits de la coalició.

Ara comença el debat obert amb la societat mallorquina sobre allò que ha de ser la coalició MÉS i quina ha de ser la nostra proposta política: per això volem compartir els nostres documents (diagnòstic, proposta i normes de funcionament), de totes les formes possibles (assemblees obertes, trobades, xarxes socials...). Esperam fer un centenar d'actes arreu de Mallorca en els propers mesos, fins a l'Assemblea Constituent que celebrarem el proper mes d'octubre, i a la qual volem aprofitar per convidar-vos. Perquè si som MÉS, podrem canviar les coses.

David Abril. Coordinador d'Iniciativaverds i diputat de MÉS

Biel Barceló. Secretari General del PSM i portaveu parlamentari de MÉS

EQUIP DE REDACCIÓ

Disseny i maquetació

Alexandre Charles Rolland

Consell de Redacció

- Llorenç Carrió Crespí
- Gabriel Pérez Alzina
- Nanda Ramon Tous

- Miquel Rosselló del Rosal
- Maria Salleras Juan
- Pere Sampol Mas

- Lila Thomàs i Andreu
- Neus Truyol Caimari
- Josep Valero González

l'ull crític

Desenvolupament local, participació ciutadana i crisi

Pere J. Brunet

UIB

Desenvolupament local és avui un terme àmpliament utilitzat que pareix no presentar cap problema d'interpretació: un procés de millora de la població a escala local. Tanmateix des del punt de vista acadèmic i de la pràctica política identifica un model d'intervenció bastant més ampli i concret: "el procés de transformació de l'economia i de la societat local, orientat a superar les dificultats i reptes existents, que busca millorar les condicions de vida de la població mitjançant una acció decidida i concertada entre els diferents agents socioeconòmics locals, públics i privats, per a l'aprofitament més eficient i sostenible dels recursos endògens existents, mitjançant el foment de les capacitats d'emprenedoria empresarial local i la creació d'un entorn innovador al territori" (Viquipèdia).

La política de desenvolupament local va sorgir a Europa a finals dels anys 70, amb el principal objectiu de millorar la precària situació del mercat laboral. Va néixer com a resposta a les polítiques convencionals d'ocupació dissenyades des d'instàncies superiors de l'Administració pública per fer front a la crisi econòmica, executades sense gaire èxit a causa de la seva rigidesa i marcat caràcter macroeconòmic. Contràriament, el desenvolupament local fa de la proximitat un valor afegit i promou un nou sistema de relacions que romp la tradicional orientació de dalt a baix. Des d'aquesta perspectiva, generalment d'abast municipal, s'intenten engegar iniciatives de recuperació i estímulo de la activitat econòmica amb la participació activa dels actors polítics, socials i econòmics locals, en definitiva dels qui suposadament millor coneixien el territori d'intervenció des de diferents òptiques.

Però malgrat l'indubtable bondat d'aquest plantejament, a la pràctica, l'èxit de la iniciativa depèn del compliment uns sèrie d'exigències bàsiques d'un nou model de relacions subsidiàries de baix a dalt.

els poders públics locals compromesos a liderar el procés es deixin acompanyar pels ciutadans (democràcia real o participativa) i que la implicació dels diferents agents en el procediment respongui a raons de representativitat, responsabilitat i durabilitat.

Des de fa bastants d'anys, molts de països han internalitzat aquests valors a la pràctica política diària i en el maneig de les relacions entre els administradors públics i els administrats. Tanmateix, malgrat els bons resultats obtinguts a l'exterior, a l'Estat espanyol l'experiència ha tingut un caràcter excepcional i espasmòdic, ja que la seva implantació i manteniment ha depès de les aptituds personals i de la capacitat operativa dels polítics de torn en el sistema, tot i que la necessitat de promoure la participació ciutadana en la vida pública local és una referència que apareix en diferents normes de l'ordenament jurídic.

En aquest sentit, ha estat especialment interessant i oportuna la publicació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local, que ha trencat la tan estesa creença existent entre els polítics que la participació dels ciutadans és un dret que només s'ha d'exercir a les diferents convocatòries electorals (això ho tenen clar els diferents partits polítics que hi concorren amb certes possibilitats) i que l'execució d'altres fórmules de participació en la gestió municipal són pures deferències o mostres de bona voluntat de la classe política.

Amb tot això, i amb l'excepció de casos aïllats, queda clar que encara avui ni la participació ciutadana ni el desenvolupament local no gaudeixen del reconeixement dins del sistema polític, ni són identificats com a elements estructurals de primera magnitud en la planificació estratègica del territori i en la gestió eficient dels recursos.

Confirmen aquesta preocupant situació la reculada que ha suposat la pèrdua de protagonisme de departaments com el de Cooperació Local (Consell de Mallorca), la pràctica desaparició dels agents d'ocupació i desenvolupament local (AODL) de l'escena municipal o l'escassa ambició de la recent convocatòria de l'Escola Balear d'Administració Pública (EBAP) per constituir bosses de treball per a tècnics en ocupació i mercat de treball. **F**

La costa per a tothom

Macià Blázquez Salom

Professor de la UIB i membre del GOB

La defensa del territori és un tret característic de la història recent de les nostres illes. Els membres del GIST i del GOB especulam sovint sobre els motius d'aquesta singularitat respecte del nostre entorn geogràfic. Sembla que la nostra dependència del turisme ha promogut aliances en aquest sentit, com ara d'hotelers amb ecologistes en favor de la protecció dels espais naturals. Aquesta mateixa defensa del territori ha rebut el suport de la població local, que s'hi ha manifestat a favor més que per cap altra reivindicació. Posats a triar un tret que compartim com a poble, la protecció del territori n'ha estat un d'important.

Però la tensió amb els interessos especulatius i urbanístics és constant. El capital especulatiu aprofita aquesta singularitat balear, perquè paradoxalment fa més rendibles les seves inversions. L'atractiu de la nostra costa n'és un dels millors exemples, per ser l'entorn paisatgístic i recreatiu més preuat del nostre territori. La costa balear s'ha protegit amb nombroses figures legals. Fixem-nos per exemple en la declaració de Paratge Pintoresc de la Serra de Tramuntana l'any 1972, o la protecció de les franges verges de la costa amb els Plans d'Ordenació de l'Oferta Turística, de 1995 per Mallorca i de 1997 per Eivissa i Formentera. La legislació estatal també ha defensat la vorera de la mar amb la Llei 22/1988 de Costes.

En una mostra més del torcebraç entre la protecció i l'especulació territorial, Miguel Arias Cañete, ministre de Medi Ambient del Govern presidit per Mariano Rajoy, ha promogut la modificació d'aquesta norma amb la Llei 2/2013, publicada aquest mes de maig. La grolleria d'aquest ministre és cèlebre d'ençà del seu intent d'aprovació d'un Pla Hidrològic Nacional per transvasar aigua de l'Ebre que accelerà la bombolla immobiliària al País Valencià i Múrcia. Llavors, a l'any 2000, Arias Cañete era ministre d'agricultura del govern presidit per José María Aznar i anunciava l'aprovació del seu PHN "per collons" i al so d'una "marxa militar".

La Llei 2/2013 desprotegeix bona part dels sistemes dunars (totalment a Formentera) i totes les salines, legalitza parcel·lacions i la consolidació d'edificacions costaneres, i allarga i consolida les concessions dins del domini públic marítim i terrestre (per exemple, dels ports i d'altres edificacions; tothom coneix qualche piscina o xaletàs arran de mar...).

Es permet que les activitats humanes avancin vers la mar, sense tenir en consideració els riscos del canvi climàtic, que ja fa pujar el nivell de la mar a Palma 2 mm per any i previsiblement el farà pujar entre 30cm i 1m abans de 2050.

Com no podia ser d'una altra manera tractant-se d'un personatge tan fals com Arias Cañete l'han titulada "Llei de protecció i ús sostenible del litoral". Però la llista de malifetes d'aquesta modificació de la Llei de Costes s'estén encara més. Amplia les autoritzacions d'ocupació (per exemple per bars, quioscs i gandules) d'1 a 4 anys. Els trams urbans de platja podran ser transformats per garantir la seva prestació de serveis. Autoritza l'ocupació i ús extraordinari de les platges urbanes per a la "celebració d'esdeveniments d'interès general amb repercussió turística". Esbrinau cadascú si serà coincidència o resposta a demandes empresarials, per exemple, dels Matutes a la platja d'en Bossa per estendre l'Ushuaia amb l'Eivivegas, o dels Escarrer per fer igual amb el Calvià Beach Resort a Magalluf.

Projecte dels Matutes a Platja de'n Bossa

El drets públics d'accés a la mar, ús de les platges o, simplement, gaudi del paisatge lliure d'edificacions no ens han plogut del cel. Arran del que ens explica la història, cal advertir que els capitals especulatius aprofiten l'actual conjuntura de crisi i govern neoliberal per guanyar terreny i prendre drets a la ciutadania. Si la defensa del territori encara ens importa, la defensa de l'ús públic de la costa, modestament col·lectiva però perseverant, és més necessària que mai. **F**

Som assemblearis

Joan Ribas

Membre de la Coordinadora d'Eivissa pel Canvi

El passat 8 de juny es va celebrar una assemblea general oberta a tots els membres i simpatitzants d'Eivissa pel Canvi. El diccionari filosòfic de Voltaire, a l'entrada referent a la paraula assemblea, diu que és un substantiu que s'aplica al que és profà, al que és sagrat i al que és polític. En la seva accepció profana més elemental significa una reunió nombrosa de persones convidades a perdre el temps en una casa, en la qual els amos els fan els honors i en la qual es xerra, es juga, es menja o es balla. Aquella tarda no vam perdre el temps, ni vàrem ballar ni vàrem menjar. A més, l'amo de la casa és l'Ajuntament de Santa Eulàlia que ens va deixar els locals municipals del Port Esportiu de Santa Eulàlia, i evidentment, no ens van fer massa honors (per al que ho desconegui, direm que és un dels Ajuntaments de l'illa on sempre ha manat el PP).

En la seva accepció sagrada prové del grec 'ecclesia', i en la nostra societat l'utilitzem exclusivament quan ens referim a la reunió de catòlics en un mateix lloc (Voltaire dixit). Crec que tots els que ens vàrem reunir aquella tarda de juny vam néixer catòlics, però també crec que cap som practicants. El concepte de caritat per ajudar els més desfavorits pel qual advoca l'Església Catòlica no és el paradigma a què aspirem per solucionar l'estat de desigualtat en què ens veiem immersos per culpa de les polítiques liberals dels partits de dretes.

Nosaltres creiem en la justícia social, horitzontal i digna, no en una caritat vertical i humiliant per al qual la rep.

I per acabar, en la seva accepció política, que és la que més ens interessa en aquest cas, podríem dir que -curiosament en l'obra de François Marie Arouet eludeix pronunciar-s'hi- és un òrgan polític en una organització que assumeix decisions, i està format per moltes persones que pertanyen a l'organització, estan relacionades o tenen el permís explícit de la mateixa per participar. A l'acte van acudir tots els que vàrem poder fer un forat en l'habitual estrès laboral estiuenc que ens envaeix en aquests mesos d'intensa activitat, i vam compartir amb els membres de la coordinadora del partit les seves inquietuds i desitjos perquè siguem les forces ecoprogresistes de l'illa les que ens ocupem de promoure alternatives viables a l'evident deteriorament del teixit social i mediambiental de Eivissa.

Es va decidir participar en una assemblea conjunta amb altres forces polítiques i socials de l'illa en la recerca d'una entesa que ens permeti crear una unitat de l'ecoprogresisme illenc i, a més, es van aprovar dues propostes de resolució crítiques respecte al Pla d'Excel·lència de Platja d'en Bossa i al Decret Llei de zones turístiques madures i dues de suport a les mobilitzacions contra la Llei Wert i el TIL i les retallades derivades de la política de la Troika.

No vam ser molts, però sí convençuts i il·lusionats. **F**

L'aigua clara, la xocolata espessa

Antoni Alorda

Diputat de MÉS al Parlament Illes Balears

L'aigua és un recurs essencial, que hem fet esdevenir escàs. A la conca mediterrània és un tema delicat. La Unió Europea, preocupada, va dictar l'any 2000 una Directiva a la qual tots ens havíem d'haver adaptat el 2010. Abans, en el nostre cas, perquè el Pla hidrològic finia el 2008. Però aquí, ras i curt: l'objectiu ha estat no adaptar-se a les normes proteccionistes per poder seguir urbanitzant i extraient per sobre de la capacitat dels aqüífers. Hi ha molt més interès en la xocolata espessa que en l'aigua clara.

I això que els treballs començaren el 2004, en un procés participatiu com probablement cap pla ha tengut mai. Però no arribava a port. Fins que l'equip de Gabriel Vicens, amb Antoni Rodríguez Perea al capdavant, dugué el PHIB al Consell de Govern el febrer de 2011, i s'aprovà, com l'aprovà el mes següent, el Consell estatal, només faltava el Consell de Ministres... però Zapatero l'estotjà dins un calaix, encara no n'hem aclarit els motius... El juliol, la Comissió Europea va denunciar l'Estat per incomplir la Directiva i ens arrisquem a una sanció important, una sanció que recauria sobre el Govern per haver acordat formalment fer marxa enrere.

L'argument de Company i Bauzá no podia ser més peregrí: no hi havia hagut participació... I qui dies passa, anys empeny. A la fi, el mes d'abril d'enguany, el PP fa pública la seva proposta: amb una singular coherència amb els seus retrets, fan una exposició pública gairebé clandestina, sense promoure cap debat.

Les novetats sobre la proposta anterior? Cap ni una a favor del recurs aigua. Cap. Totes són per extreure més aigua d'aqüífers sobreexplotats i per poder urbanitzar més, singularment les zones humides, les zones amb més biodiversitat del país.

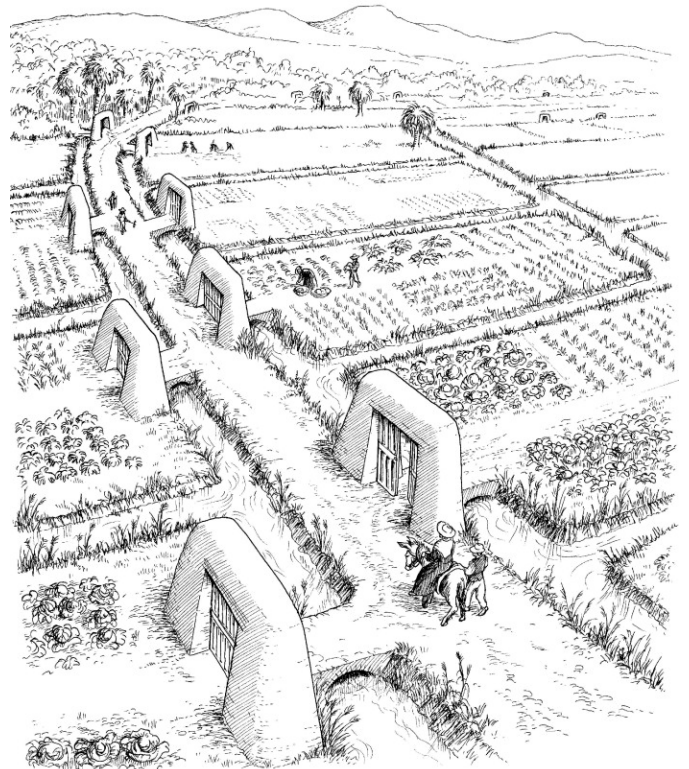
Per exemple: s'ha reduït l'extensió de 24 zones humides, en especial les periurbanes. Per què?, vaig demanar al conseller: "Per sentit comú" em va respondre. Es veu que els tècnics (contractats per Jaume Font *in illo tempore*) no en tenen de sentit comú (perquè els polítics no havien tocat una retxa de la delimitació dels experts...)

Però també apuntaven un altre argument, d'una lògica científica aclaparadora: les indemnitzacions. Segons el PP, una zona és o no és humida segons si declarar-la pot implicar indemnitzacions...

És talment l'argument que donava el batle de Pollença: Deia que no podia ser mai que l'Ullal fos una zona humida perquè havia estat sòl urbanitzable (?). La vessant taumatúrgica de l'urbanisme. És bo de veure que l'argument no és inocu: Ses Fontanelles, Ses Feixes, l'Ullal...

Per altra part, les extraccions, de manera molt significativa a l'aqüífer de sa Pobla. Recordem d'entrada que ningú sap la suma dels drets d'extracció d'aigua que hi ha sobre els aqüífers de les Illes Balears. Idò l'obsessió del Conseller és atorgar més concessions sobre aqüífers sobreexplotats. I quan dic sobreexplotats, ho dic perquè el Pla així els declara.

A les Illes Balears hi ha 17.853 pous que sabem on són, uns 3.000 més que en coneixem els drets però no la ubicació. En total, d'aquests pous es podrien extreure 270 hm³ d'aigua cada any. Però el Pla, fins i tot el Pla del PP, diu que només se n'haurien d'extreure 180. Hi ha molta diferència. Però és que, a més, sabem que hi ha uns 30.000 pous més, 30.000, 10.000 dels quals tenen extraccions significatives (totes les dades les extrec dels documents del PHIB), per tant sabem que avui hi deu haver dret d'extreure aigua tres o quatre vegades les possibilitats reals que tenim. ■■■

Però, fixem-nos en sa Pobra: segons el projecte de Pla del PP, avui s'extrauen 12 Hm³ anuals, quan només se n'haurien d'extreure 8. Això és el que diu el Pla: que s'extreu un 50% més d'aigua de la que seria prudent. Però, insistesc, de drets d'extracció n'hi ha molts més!: Tres vegades més? Cinc? Ho he demanat al Conseller: No ho sap. I pren mesures... per no aclarir-ho.

Es Salobrar (Campos)

I què ha fet l'espavilat del Conseller per evitar la fiscalització de les autoritats hidràuliques? Ho va aprovar per llei, una llei que no li han d'aprovar a Madrid (a diferència del Pla Hidrològic) ni a Brussel·les. Però les normes de protecció dels aqüífers sobreexplotats no són per molestar, són per preservar els recurs, per al futur, per al nostre futur, per no repetir fiascos com els de Sant Jordi o es Salobrar de Campos. Són, aquestes sí, de sentit comú.

Però la conjuntura sempre pot a la dreta. És ara que vol aigua. És ara que vol encimentar. Ara. Demà? Ja ho veurem. I, en tot cas, ho fia a les dessaladores. Les maleïdes dessaladores, un regal enverinat, caríssim, del ministre Matas que encarirà irremissiblement el preu de l'aigua, com ho fan les privatitzacions, i que convida a la insostenibilitat, com ho fan les privatitzacions.

Moltes altres mesures van en la mateixa línia, però m'excedesc de l'espai que m'han assignat. En una altra ocasió! **F**

prebes de cirereta

Per què no ens diuen si els dirigents del PP, que tenen tanta facilitat d'infamar els altres com a nazis, han mirat fa poc els seus respectius àlbums de fotos de família?

Per què, si hi ha "perversió", no ens diuen qui és el pervertit?

Per què el temps que robaven també espiaven?

Per què, fins i tot espiant-los, no els han pogut embrutir?

Per què l'Església té tantes esquerdes?

Per què els registres d'Hisenda mai s'equivoquen a favor dels pobres?

Per què Rajoys i Bauzáns s'entesten que la "Marca España" sigui sinònim d'incultura (atac a una llengua) i deshumanització (Alpha Pam, senyora alemanya de Deià)?

Per què no creen una fiscalia PROcorrupció i així potser destaparan qualche cosa, ja que diuen i fan el contrari del que es podria esperar?

Per què el Conseller Delgado ens ha de dir que està "empapat" de lleis si tots veim que està empapat d'altres coses?

Per què el Sr. Delgado no ha relacionat "Torrente" amb el president del Govern?

Per què ens els gran casos de corrupció la pregunta no és "si n'hi ha, o no n'hi ha", sobre si ho destaparan o no?

Per què el Sr. Delgado no ens diu quines altres pel·lícules veu, endemés de "Torrente", i així tindrem la clau de la seva línia cultural, tan influent en el Govern Bauzá?

Per què no ens diuen si fer "striptease" vol dir haver perdut la vergonya?

el poble té la veu

El Consell de la Societat Civil de Mallorca: un any i mig cohesionant la societat civil

Macià Calafat

del Consell de la Societat Civil

El Consell de la Societat Civil de Mallorca neix arran de les polítiques contra els drets de la ciutadania i contra la societat civil organitzada impulsades pel Govern Bauzá. L'estiu de 2011 l'executiu fa les primeres retallades i es constitueix la Plataforma per la Continuitat de Ràdio Televisió de Mallorca. Precisament des de les entitats que integraven la plataforma neix la idea de reunir les principals associacions mallorquines per combatre la política de retrocessos socials, culturals, democràtics i mediambientals i els intents d'ofegament de la xarxa associativa, que propugnava el PP.

La Plataforma pren el nom de Consell de la Societat Civil de Mallorca i neix amb la voluntat de cohesionar les associacions i d'exercir una oposició coordinada a les polítiques del PP. La seva finalitat és combatre les retallades i apostar per una societat que prioritzi els drets civils; la formació, l'educació i la cultura, els pilars sobre els quals es fonamenten la llibertat, la justícia i el respecte als drets humans. Aquesta voluntat es plasma el 12 de novembre en una primera gran manifestació, "Pels drets de la ciutadania, prou de retallades", que aplega milers de persones.

A partir d'aquest primer èxit, el CSCM pren com a objectius fer un seguiment de les polítiques públiques, donar a conèixer els atacs als drets dels ciutadans i mobilitzar la societat. Les entitats elegeixen un Secretariat i s'organitzen reunions periòdiques a Can Alcover.

Durant els primers mesos d'existència el CSCM ocupa Ona Mallorca per protestar contra el tancament de RTVM, organitza una taula rodona sobre el efectes de la Llei general turística, organitza una manifestació a favor dels serveis públics i lliura un document sobre la corrupció a Balears als participants a la trobada del Partit Popular Europeu.

A més, l'organisme dóna un suport important a mobilitzacions organitzades per diferents entitats membres: manifestacions contra la reforma laboral i contra la retallada de sous als funcionaris, contra la Llei de funció pública i contra la urbanització de sa Ràpita, entre d'altres. El curs 2011-2012 finalitza amb l'elaboració d'un dossier sobre les retallades sector per sector i amb l'organització de l'acte "Un any de desgovern del PP", a la plaça d'Espanya de Palma.

Durant el curs 2012-2013 el CSCM ha convocat una concentració contra els pressuposts de la CAIB (el 18 de desembre a Cort) i la casseroлада popular "Sí a la democràcia, prou de corrupció" (l'11 de febrer davant la seu del PP) i ha donat suport a la vaga del 14 de novembre, a les manifestacions sindicals contra l'atur i a favor dels drets laborals, a la cadena humana contra la importació de residus i a la vaga d'educació del 9 de maig.

L'any i mig passat permet fer un balanç positiu de la tasca del CSCM: la seva existència ha permès coordinar una millor les lluites socials de les entitats que l'integraven, si bé amb algunes mancances. A més, ha servit per cohesionar la societat civil en altres sentits: les entitats han avançat cap a un diagnòstic comú de la situació i cap a possibles solucions a la crisi social, cultural, mediambiental i democràtica que patim; han avançat també en l'obertura de les entitats cap a agendes en principi allunyades dels seus objectius. En canvi, altres aspectes han quedat a mig fer: el CSCM ha tengut manca de mitjans econòmics i humans i, per tant, ha tengut poca estructura.

En suma, l'organisme ha servit per acostar les entitats, però no ha arribat a esdevenir, encara, un front comú de tota la societat civil organitzada contra les polítiques que ens ofeguen. Aquesta és la tasca pendent per al curs 2013-2014. **F**

Els germans Marx i la Conselleria d'Educació

Maties Bennàssar

Pare d'alumna, membre de FAPA i de CRIDA.

La consellera Juana Mari i el flamant secretari d'Educació Guillem Estarellas, semblen que estan conduint la locomotora de la Conselleria, com la famosa pel·lícula dels germans Marx al Far West. *"Más madera, que es la guerra"*...procurant fer més via sense adonar-se que el tren es pot acabar estimbant o anar per la via equivocada.

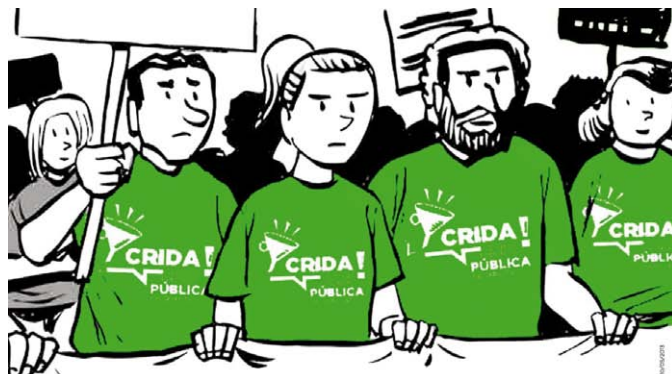
Els consells escolars dels centres educatius de les Illes Balears ja s'han pronunciat sobre la aplicació del Decret de tractament integral de llengües (TIL). Al moment de tancar aquest article, la Conselleria encara no ha donat cap tipus de dada sobre aquests posicionaments. Extraoficialment sabem que hi ha 19 centres entre secundària i primària que han dit no al TIL en qualsevol versió. Altres 19 centres que tenien el seu Pla Pilot trilingüe i que de moment no els afecta aquest any el decret. En torn a 10 a 15 centres que poden haver acceptat el TIL "normal" el de la proporció 30, 30, 30 per a cada llengua, i en cas de no poder fer anglès, la meitat en castellà i l'altra meitat en català. La immensa majoria de centres de primària i de secundària, sembla que han optat per l'article 20 del decret, aquell que permet intentar minimitzar els efectes més nefasts del decret i intentar mantenir el més possible els actuals projectes lingüístics de centre. Tots aquests centres també han manifestat el seu rebuig als continguts no pedagògics i arbitraris del decret.

Desconcert, ocultisme i més instruccions als equips directius. Han de seguir estant "a les ordres" tot el mes de juliol. Què farà la Conselleria? Intentarà posar sentit comú i procurarà salvar el començament del proper curs? Doncs tots els pronòstics apunten que seguiran en la seva creuada castellanitzadora, que per això s'han inventat el TIL.

Poc importarà allargar els períodes d'incertesa, destruir planificacions acordades, improvisar amb les promeses d'aportacions de recursos, enfrontar-se al consells escolars (sí, aquells que encara decideixen a pesar que la LOMQE preveu fer-los tan sols òrgans consultius).

¿Pensen aplicar el decret amb instruccions, amb molts d'inspectors executant ordres a contracor, amb l'oposició activa o passiva dels equips directius i en el mes de juliol fer canviar centre a centre totes les previsions fetes pel curs vinent?

La resposta pot venir des de dues vies. La legal i la del conflicte. La legal és com es pot obligar a fer canviar les decisions dels consells escolars, que són els organismes que en darrer terme, aproven el projecte lingüístic del centre? La Conselleria podrà intentar rebutjar els projectes TIL presentats, però com aconseguirà que surtin els projectes que ella vol imposar? Legalment la Conselleria pot entrar en els terrenys legals delicats que poden fregar la prevaricació, és a dir, la d'obligar a fer amb coneixement de causa, actes que forcen la legalitat vigent. La possibilitat que els centres puguin fer contenciosos a l'administració, per violentar la seva capacitat d'autonomia pedagògica, obre un escenari esgarrifador de complicacions legals i de conflictes continus amb l'administració. El panorama per als alumnes i les famílies de cara al proper curs és inquietant. ■■■

VERD ESPERANÇA

16a ASSEMBLEA DE L'EMBUT

DIMECRES 26 DE JUNY DE 2013
18.30H / CEIP JAUME VIDAL I ALCOVER
MANACOR

plataformacrida.blogspot.com
f Plataforma Crida @PlataformaCrida

L'altra via del conflicte ja s'ha disparat a l'Assemblea de docents que es realitzà a Manacor el passat 26 de juny. Més de tres-cents professors i professores donaren suport a iniciar el curs amb una vaga indefinida. Una vaga en defensa de l'educació pública. Per l'exigència d'una negociació seriosa amb la Conselleria. Demanant la retirada del TIL. La retirada de les lleis antidemocràtiques que es preparen. Contra l'augment de ràtios, la cobertura de les baixes com toca, la recuperació dels programes de reutilització de llibres, dotació de plantilles d'atenció a la diversitat, el manteniment de la contractació dels interins els mesos de juliol i agost, el pagament al 100% de les baixes i el recobriment dels complements perduts.

Una vaga que sembla convocada amb temps i amb una voluntat decidida d'organitzar-la i allargar-la el màxim possible. Obligar a fer entendre a la Conselleria que cal negociar i que no es pot deixar podrir més la situació al món educatiu. Les APIMAS i els alumnes també hauran de dir la seva.

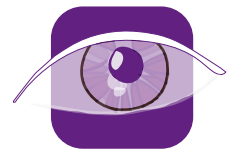
La Conselleria i el seu cercle de *hooligans* incendiàries segueixen tirant gasolina al foc. Que hi ha professors que adoctrinen, que la FAPA és el braç polític de la minoria pancatalanista, que els vídeos dels docents fan apologia de la violència de gènere...

El patetisme surrealista de la incompetència i del doctrinarisme més mal entès i encara més mal aplicat.

Semblen estar en el món màgic de la batalla per la política d'ocurrències dels *twits*, més que en el món real de parlar de dissenyar les polítiques educatives concretes que afectaran centenars de milers d'alumnes i de famílies el setembre de 2013. Uns polítics responsables haurien d'estar amb l'ai al cor pel desgavell de començament de curs que s'albira. Però sembla que es decanten per la caricatura dels germans Marx. Aquests provoquen un riure surrealista intel·ligent al comandament de la locomotora. L'equip de la Conselleria ens fa por, per les desgràcies i les seqüeles que pot produir en el món educatiu, pel seu comandament irresponsable i inconscient.

Tan inconscient que es pensen que la por la produeixen els seus decrets i les seves amenaces, i no la seva incompetència i la seva ineptitud. Ens els jutjats i en les mobilitzacions ens veurem. Tan de bo que la població suport al seu sistema públic d'ensenyament i faci costat a la comunitat educativa. La qualitat de la nostra democràcia i la defensa dels nostres drets com a poble estan en joc. **F**

què està passant?

La insolidaritat de Monago i de la resta...

Pere Sampol i Mas

Director de la Fundació Emili Darder

En plena polèmica sobre l'autorització de dèficit públic a les comunitats autònomes, el president d'Extremadura ha afegit llenya al foc anunciant una abaixada de l'IRPF als extremenys. Després de negar-se rotundament que l'Estat autoritzi Catalunya i, de passada, les Illes Balears i el País Valencià, a augmentar el dèficit unes dècimes més que la resta de comunitats, Monago treu pit i ens refrega pel nas la baixada d'impostos ja que *"Extremadura sí que ha complert els objectius de dèficit"*. Vet aquí, però, que ni Monago ni el Govern de l'Estat ni la majoria de mitjans de comunicació expliquen perquè la pobra Extremadura, en plena crisi econòmica, es pot permetre aquests luxes, perquè de cap manera són atribuïbles a una bona gestió econòmica o a més zel en les retallades de despesa pública.

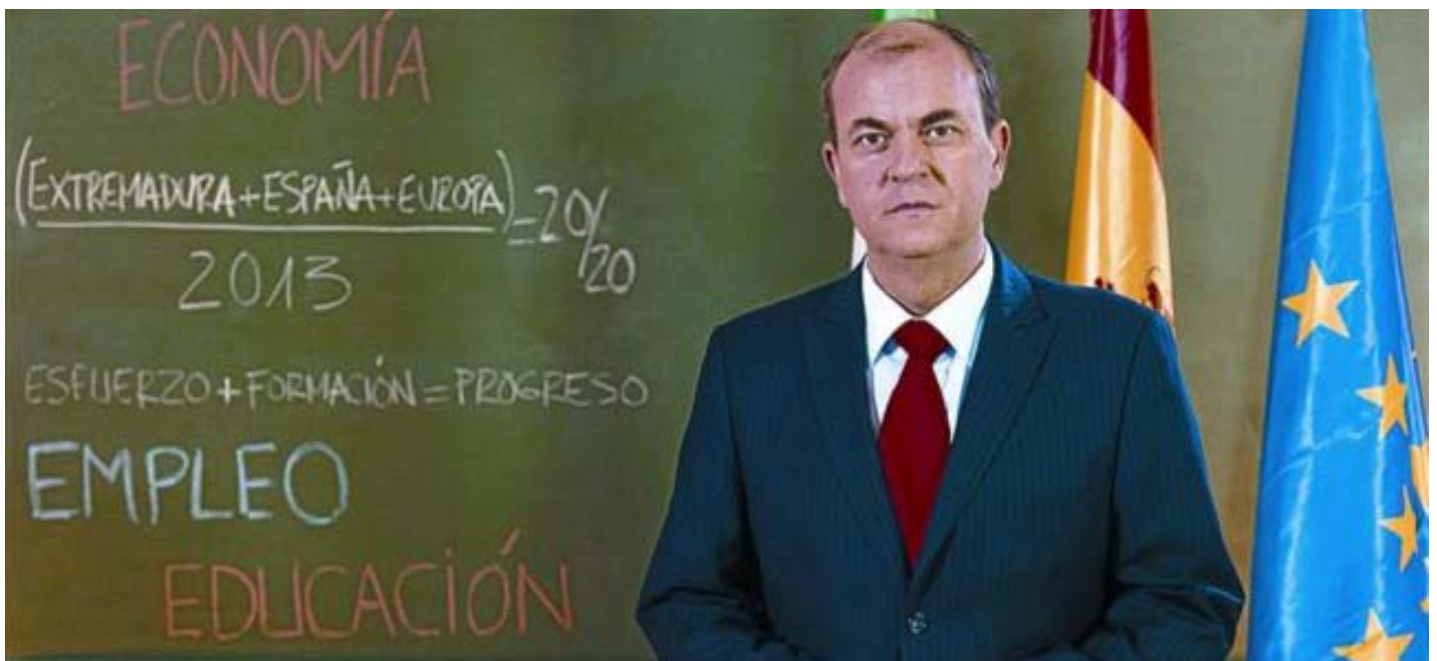
El primer que cal aclarir és que Extremadura, després de Cantàbria, és la comunitat autònoma que té un pressupost per càpita més alt, 3.960 euros per habitant l'any 2012. Molt enfora es troben el País Valencià, amb 2.730 euros per habitant; les Illes Balears, amb 3.320 euros per habitant, o Catalunya, amb 3.620 euros per habitant —encara que tenen més competències.

No és possible, dirà el més abrandat defensor de la Constitució Espanyola, la que estableix que tots els espanyols són iguals davant la llei —també davant la Llei de pressuposts?. Immediatament intentarà trobar una resposta: *"Segurament deuen ser més rigorosos en la gestió dels ingressos"*. Em sap greu, però no, ja que si analitzem els ingressos pressupostats per cada comunitat resulta que, el mateix any 2012, a Extremadura ingressaren 1.650 euros per habitant, molt lluny del País Valencià, de Catalunya i, no en parlem de les Illes Balears que pressupostà uns ingressos de 2.570 euros per habitant.

És a dir, que a Extremadura són dels darrers a cobrar impostos i dels primers a gastar. I com és produeix tal miracle? Simplement, gràcies a un sistema de finançament autonòmic que estableix que una comunitat autònoma com Extremadura pot rebre més d'un trenta per cent més de recursos que una altra, en virtut del que a Espanya s'anomena solidaritat. Una solidaritat que, curiosament, només s'obliga a practicar a les Illes Balears, a Catalunya i al País Valencià, per aquest ordre. La resta, a excepció de la petita Múrcia, a cobrar s'ha dit!

Cal insistir en la perversitat d'aquest Sistema, de cap manera homologable a cap altre país. A Alemanya, per exemple, cap dels *länder* receptors nets de recursos pot disposar de més despesa per habitant que els *länder* que aporten recursos al conjunt —una mesura de sentit comú.

En aquestes condicions resulta cínic voler donar lliçons de bona gestió als qui es veuen obligats a practicar unes retallades que ja són inassolibles. I s'arriba al sùmmum de la insolidaritat quan, coneixent aquestes dades, dirigents de comunitats autònomes receptors de recursos s'oposen al fet que les comunitats que aporten al conjunt puguin assolir unes dècimes més de dèficit, cosa que a ells no els perjudica en res. **F**

Estructura de la recaptació de l'Agència Tributària Espanyola

Josep Valero

Membre de l'Ateneu Pere Mascaró i del Consell Polític d'IniciativaVerds

L'Agència Tributària Espanyola és l'organisme encarregat de gestionar la major quantitat de la càrrega impositiva dels habitants de les Illes Balears. Una de les principals dificultats de l'actual estat autonòmic, és que s'han descentralitzat una gran part de les despeses a les Comunitats Autònomes, però no s'ha fet en la mateixa mesura en l'apartat dels ingressos.

Aquest article no té altra pretensió que comentar la fotografia de les dades del quadre i la comparança entre l'estructura dels ingressos a l'ATE de Balears i la mitjana de l'Estat. Seria important aprofundir molt més en l'anàlisi concreta de la realitat impositiva a les Illes Balears. El quadre reflecteix tan sols el moviment comptable. Els comentaris que faré es limiten a la primera impressió produïda per la interpretació d'aquestes xifres. Des del meu punt de vista caldria destacar:

- La recaptació a Balears suposa el 1,4% de la recaptació global de l'Estat. Mentre el nostre PIB és el 2,5% del PIB estatal. La nostra eficiència de recaptació, està per davall del grau de riquesa relativa de les Illes respecte a l'Estat.

- El muntant global recaptat a Balears suposa tan sols el 8,2% del seu PIB, mentre que la mitjana de l'estat, el recaptat suposa el 13,9% del PIB. Aquesta xifra pot fer pensar en una important part d'activitat econòmica submergida que no paga impostos, les trames d'evasió fiscal i la deslocalització fiscal de les grans empreses amb residència a fora de l'illa.

- L'esforç de la tributació per IRPF és proporcionalment major a les Illes. Malgrat tot, les rendes de l'IRPF suposen tan sols l'1'9% del total del IRPF espanyol, per davall de la proporció del 2'5% del nostre PIB.

- L'esforç de tributació de l'Impost de Societats és també proporcionalment major a les Illes. Però tan sols l'1,9% del total d'ingressos espanyols per aquest concepte. Per davall de la proporció del 2,5% del nostre PIB.

La diferència substancial està en la recaptació per IVA, molt inferior en proporció a la mitjana espanyola. El tipus especial de l'hoteleria i el pagament a altres regions de les grans empreses podria explicar aquesta pèrdua de pes relativa en l'estructura global dels ingressos de l'illa.

En aquestes xifres no s'inclouen els impostos cedits que cobra directament la CAIB. Tal volta el percentatge inferior d'imposts especials de Balears en el conjunt de la seva tributació, respecte a l'Estat, podria explicar la diferència.

En qualsevol cas, aquestes xifres ens mostren una realitat d'ingressos fiscals molt per davall de les necessitats socials de les nostres Illes. Pocs ingressos i que cauen especialment sobre les esquenes dels treballadors i treballadores, base substancial dels ingressos d'IRPF. ■■■

Ingressos agència tributària 2011 (milers euros)

fons: Memòria AT i el·laboració pròpia.

Tipus d'impost	Illes Balears	%	Estat	%
IRPF	1.189.783	53,9	62.599.492	42,1
Impost Societats	277.343	12,6	14.573.835	9,7
I.R. No residents	39.973	1,8	1.805.246	1,2
IVA	552.952	25,1	48.121.707	32,3
Imposts Especials	13.574	0,7	17.480.919	11,7
Tràfic exterior	1.653	0,01	1.418.288	0,9
Altres	24.092	1,1	1.319.797	0,8
TOTAL	2.208.736	100	148.753.914	100
PIB Total	26.633.000	2,50%	1.063.355.000	100,00%
% sobre PIB		8,20%		13'90%
% recaptació IB sobre estat		1,40%		

La recaptació d'imposts cedits a la CAIB a l'any 2011 fou de 362.873.000 € i de 419.571.000 en impostos especials. En total 782.444.000 €. Si li sumam els 2.208.736 moguts per l'ATE a les Illes, són 2.991.180 €. Així l'esforç impositiu a les Illes pujaria a l'11,2% del seu PIB.

Finalment caldria reflexionar sobre si les xifres de la pressió fiscal coincideixen amb les de recaptació real. Pareix que al 2010 la pressió fiscal a l'Estat era oficialment del 32,1% del seu PIB. La mitjana de pressió fiscal als països del euro és del 39,5% del PIB. Espanya està en la 21a posició en pressió fiscal a la UE dels 27. I sembla que els impostos espanyols són dels més alts del continent, en IRPF, societats i IVA.

Com així es produeix aquest desfassament? Brussel·les calcula que Europa perd anualment l'1% de la seva riquesa pel frau i la corrupció.

A Espanya l'economia submergida pot estar en torn del 20% del PIB. També és molt elevada la quantitat de diners que les empreses es poden deduir de l'impost de societats, malgrat que el tipus sigui formalment elevat.

Ens caldria com a a societat, aprofundir molt més en el funcionament, eficàcia i eficiència del nostre sistema tributari. També en la seva equitat i progressivitat. Tal volta hauríem de començar per avançar en transparència, elaboració d'estudis i coordinació de les diferents administracions públiques.

Això podria permetre que el conjunt de la societat s'impliqués a desenvolupar la consciència cívica necessària per incrementar la solidaritat fiscal i la necessitat de pagar impostos. Clar que també per a això, cal que aquests siguin justos, no hi hagi desigualtats socials i territorials, i es vegin clarament els avantatges socials de la imposició fiscal. **F**

Les ajudes agràries europees en el període 2014-2020

Mateu Morro

Unió de Pagesos

Molt s'escriu sobre les polítiques agràries europees i sovint des del desconeixement. Jo mateix investesc aquest article amb qualque noció, després d'anys d'estar interessat en el tema, però a dir ver aquesta noció meua és imprecisa i ho és més si he d'opinar sobre el futur. La trama de directives i reglaments comunitaris és espessa, i les seves conseqüències en la normativa estatal i autonòmica són moltes. Si és complex orientar-se en aquest laberint per als tècnics, per als agricultors és impossible.

Els funcionaris d'Agricultura fa anys que no fan altra cosa que gestionar ajudes de la UE. No tenen temps de més. Les tasques de dinamització que feia l'extensió agrària, lligades al treball entre els pagesos, fa temps que ja no es duen a terme.

La teranyina burocràtica sols és un tel que cobreix la realitat reaccionària del poder comunitari: un món gens democràtic sotmès a la pressió dels poders econòmics. Les decisions en matèria agrària es prenen, però no en sabem el quan, el com i el perquè, i la influència dels agricultors en el procés és nul·la.

Perquè hi ha ajudes?

La PAC –Política Agrària Comunitària- no vol potenciar la producció agroalimentària. Ho va fer en altres temps, quan es tractava d'alimentar la població europea i competir en el mercat mundial. Ara és una política paliativa de la línia dominant de matriu ultraliberal. En els darrers trenta anys s'han fet passes fermes cap al predomini d'un grup d'empreses transnacionals que, a cada sector, comanden en règim de quasi monopoli. Les mesures a favor de la desregulació comercial impulsades des de l'OMC han devastat les agricultures del sud i del nord, produint una eliminació massiva d'agricultors i substituint-los per activitats agroindustrials lligades als conreus d'exportació, a les biotecnologies i l'agroquímica.

Les ajudes europees, en aquest context, són una compensació a la caiguda tendencial dels ingressos dels pagesos. La mitjana d'ajut per hectàrea a Europa és de 224 €, a l'Estat espanyol de 194 € i a les Balears de 113 €.

La renda agrària a les Balears ha caigut un 30 % sols en el període 2000-2010! Les ajudes són discriminatòries, però si s'eliminassin es produiria l'abandonament de les terres que segueixen en conreu. L'esboldrec s'enduria la major part de la indústria agroalimentària (la principal indústria manufacturera de l'estat) i gran part de l'economia rural. El desastre ambiental seria perceptible aviat. El teixit agroalimentari es refaria, sense dubte, però sobre bases més febles i renunciant a ocupar un espai agrari impossible de sostenir. Al final els costos de gestió d'un territori desertificat serien més elevats que els de la PAC.

Les ajudes apedacen el desastre i impedeixen que la deslocalització ho acabi de desfer tot, però no ens acosten a cap futur millor. Caldria, un dia no llunyà, eliminar aquest sistema de subsidiació i fer possible una economia verament basada en el mercat social, en la qual les persones fossin compensades d'acord al seu treball.

L'episodi de la supressió de la Conselleria d'agricultura

A les Balears ha mancat sensibilitat per empènyer una política agrària pròpia. Quan es podia fer no es va fer i ara hi ha pocs doblers. Per això allò que es decideixi a Brussel·les pot acabar sent determinant: serà l'únic que tendrem. I una part, la destinada a afavorir inversions i mesures agroambientals, dependrà del cofinançament autonòmic.

En política cap decisió no és gratuïta. La passada legislatura es va creure que s'havia d'escenificar un gest d'austeritat. L'elecció d'aquesta teatralització va ser eliminar la Conselleria d'agricultura amb el pretext del seu traspàs als consells insulars. Tal decisió era de compliment impossible, però es va tirar endavant.

Resultat: ni es va traspasar la competència als consells ni es va exercir des del Govern.

Si, a més, tenim en compte que la comunitat no pagava les ajudes europees (sembla que per no aportar la seva part a les mesures cofinançades) i tendia a usar transferències d'Agricultura per altres finalitats, potser comprendrem on som i perquè el Govern actual en aquest àmbit, tot i la crisi, s'està movent sense dificultats.

Cap a on anam?

La reforma de la PAC per a 2014-2020 assegura el manteniment del que hi ha en un moment de retallades (i fins i tot això és incert). La resta és retòrica sense contingut real. Les bones intencions (assegurar major igualtat entre els agricultors i les regions, augmentar compromisos amb el medi ambient i afavorir la incorporació de joves) han acabat a no res. Si uns recursos inferiors es reparteixen entre més gent, no queda més remei que agafar dels que ara cobren més i això és el que es vol evitar. Al final poc o res hi haurà d'innovador. En canvi la previsió és d'un augment de la dependència alimentària i de la ubicació de l'alimentació a l'epicentre de l'especulació dels mercats amb una creixent volatilitat dels preus.

L'èxit, si tant es vol, és que es manté el gruix de la política agrària europea actual. De seguir la lògica del Govern de les Illes Balears en la passada legislatura podria haver estat molt pitjor. D'aquesta manera es continuarà en un procés de reducció progressiva del nombre de pagesos, de minva gradual de la renda i d'increment de la dependència alimentària, però això no es farà de manera abrupta. És a dir no assassinaran els pagesos d'un cop darrera les orelles, sinó que els deixaran morir de mort natural. **F**

Aniries de vacances a la Platja de Palma?

Alexandre Charles Rolland

Portaveu AAVV Poble de s'Arenal

És la pregunta que sempre llançava davant els mitjans de comunicació quan m'entrevistaven com president de l'Associació de Veïns de s'Arenal. Resumeix en poques paraules la imatge que tenim d'una de les principals zones turístiques mundials, cal tenir en compte que la Platja de Palma compta amb tantes places d'hotel com l'illa de Cuba.

El nivell adquisitiu dels turistes que ens visiten és de cada vegada menor i els preus dels hotels amb paquets turístics fa anys que estan estancats o que augmenten gràcies a la perillosa inventiva dels empresaris hotelers amb la proliferació de l'allotjament en règim de tot inclòs. A l'actualitat s'ofereixen hotels de tres estrelles amb mitja pensió per 25€/nit. Què se li està oferint al turista per aquest preu? Senzillament cuina prefabricada i habitacions poc cuidades. En l'actualitat les cambreres de pis netegen entre 20/25 habitacions al dia, si no hi ha sortides, quan als anys 80 la mitjana era de 15 habitacions.

Com he dit abans, l'aparició de noves fórmules com la del tot inclòs, han canviat els hàbits de consum. Molts restaurants han tancat i uns altres han hagut de reconvertir-se en tendes de souvenirs o directament a la venda de la "poal".

Molts turistes per tal de no gastar més que per allò que han pagat prèviament i consumir fora de l'hotel, es porten menjar del tot inclòs a la platja i en moltes ocasions aquest és malbaratat i acaba llençat al terra. En haver-hi tantes restes de menjar en els últims anys s'ha produït una gran proliferació de rates.

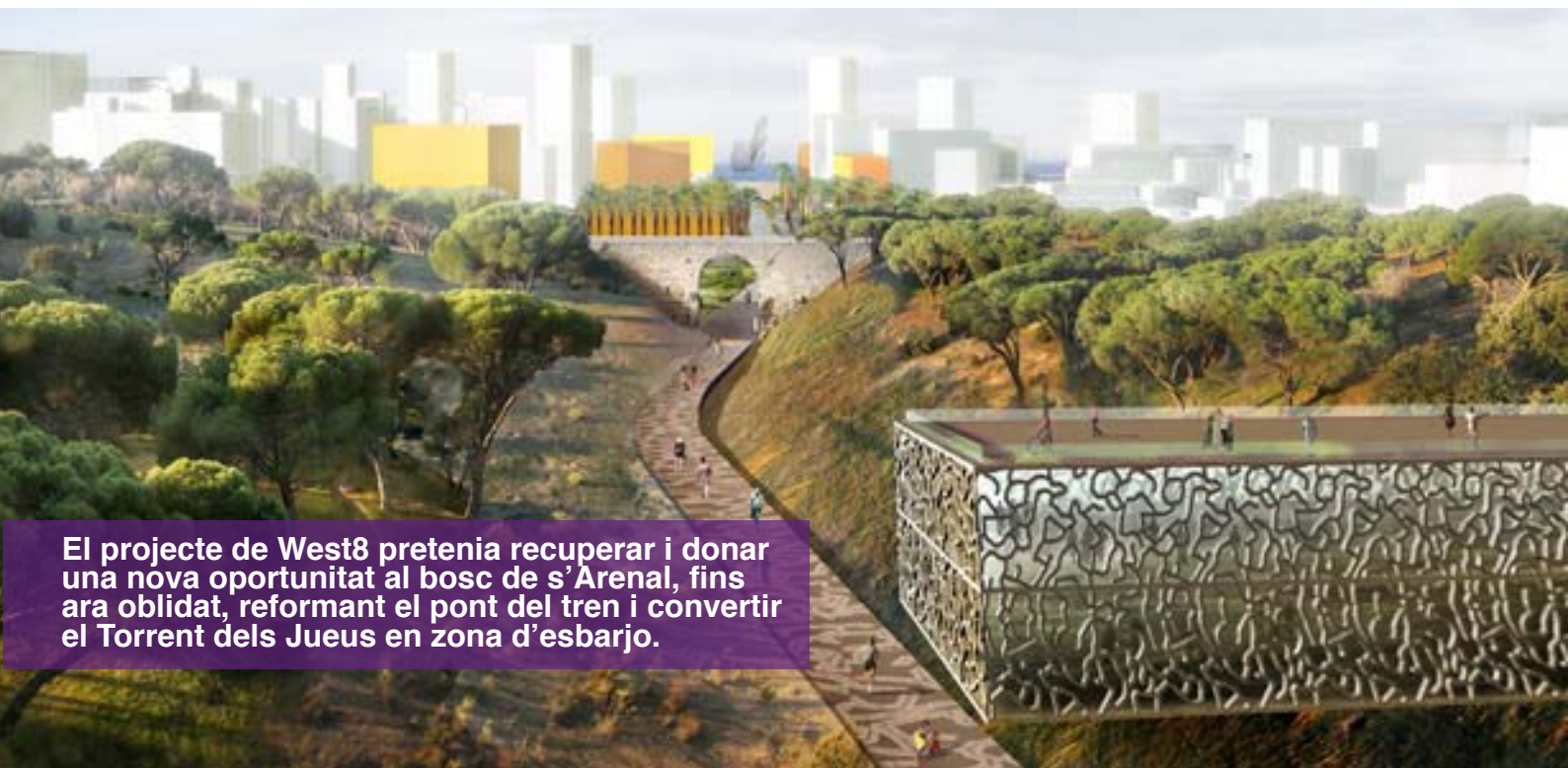
El sol i platja ha existit, existeix i existirà, el problema radica en la unió d'aquestes amb l'alcohol barat i de mala qualitat que se serveix. Moltes discoteques de la zona també aprofiten i ofereixen barra lliure durant la nit a preus que ronden els 20€. El còctel pot arribar a ser explosiu sobretot quan els clients són joves d'entre 18 i 30 anys de baixa formació als seus països i que troben Mallorca un paradís de fuga, alcohol i festa assegurada.

El resultat és evident sobretot de matinada: comes etílics, baralles i robatoris. Per no parlar de la brutícia que es produeix amb vòmits, pixades i restes de menjar "to take away"

Aquesta degradació va portar a les institucions a prendre cartes en l'assumpte. Al final de 2004 la Conselleria de Turisme va encarregar a l'Associació d'Hotelers de la Platja de Palma que analitzés les condicions de la zona.

Es van establir durant uns mesos una sèrie de reunions amb els diferents actors socials de la zona (hotelers, comerciants, oferta complementària, sindicats i veïns) amb tal d'elaborar un document consensuat que finalment es va titular "101+1 propuestas para la mejora y el embellecimiento de la Playa de Palma".

El projecte de West8 pretenia recuperar i donar una nova oportunitat al bosc de s'Arenal, fins ara oblidat, reformant el pont del tren i convertir el Torrent dels Jueus en zona d'esbarjo.

S'hi reflectia la necessitat de modernització de la planta hotelera, la millora de la seguretat ciutadana, la creació de nous espais verds, solucionar els problemes de mobilitat i l'augment dels equipaments públics per a residents.

Arran d'aquest document l'any 2005 es va constituir el Consorci de la Platja de Palma amb Inmaculada de Benito al capdavant (actual gerent dels Associació Hotelers de Mallorca) que va continuar amb el magnífic treball que fins a aquest moment havia exercit com a encarregada de dinamitzar els grups i tractar que tothom se sentís representat dins del Consorci.

Amb el canvi de govern autonòmic, el projecte pren un nou transfons. El canvi que necessitava la Platja de Palma no havia de consistir a posar una mica de maquillatge, es necessitava clavar el bisturí. Així ens ho va fer saber Margarita Nájera i el seu equip quan va aterrar en el Consorci. Un canvi que anava més enllà d'allò estètic i que havia de suposar la transformació per complet del model que fins ara imperava a la zona.

L'encarregat del “*MasterPlan*” fou l'equip d'arquitectes holandès West8, encapçalat per Adriaan Geuze que veia en Platja de Palma una oportunitat única per a la transformació d'una destinació turística madura. El projecte se centrava en la possibilitat de convertir la Platja de Palma en una zona completament desestacionalitzada, el gran anhel de l'illa, on les zones verdes, la mobilitat i l'arquitectura sostenible i la millora de les condicions dels residents eren els punts bàsics per a aquest canvi.

Anys de reunions, presentació de projectes, moltes alegries i alguns errors es van anar en orris quan el Partit Popular torna a prendre les regnes del Consolat de la Mar i pocs mesos després de La Moncloa. Carlos Delgado, aquell a qui li importa poc la vida de Bambi, arriba amb un pla que pretén fer-nos una regressió al boom turístic. Pretén donar carta blanca per aixecar dues alçades més a aquells hotels que tinguin menys de 8 plantes (85 dels 102 que existeixen), desdibuixa la possibilitat de la implantació del Trambadía, imprescindible per solucionar els problemes de mobilitat de la zona durant l'estiu i a més no es contempla cap esponjament, cosa que donaria una mica d'oxigen a la malmesa zona turística. Sembla que qualsevol cosa que hagués fet la seva “arxienemiga” Nájera no estigués bé.

En aquests moments, la Platja de Palma es troba en el mateix punt que fa gairebé 10 anys. Hem perdut un temps magnífic.

Les retallades també han arribat a les esperances de totes i tots aquells que vivim i/o treballem a la zona. Persones que han treballat molt dur i que solament demanaven que es revertís una mica de tot el que ha arribat a aportar la zona a les arques públiques **F**

L'octubre de 2010 el Consorci de la Platja de Palma va esbucar l'antic Hotel Náutico a s'Arenal de Lluçmajor.

Un hotel que es situava entre dues plantes baixes.

l'entrevista

Jaume Bosch Mestres

Per Gabriel Pérez i Josep Valero

Llicenciat en Dret. Funcionari del Cos Superior de Funcionaris de la Generalitat. Té 59 anys, ha estat professor de Ciències Polítiques a la Universitat Autònoma de Barcelona.

Va començar la seva militància en el moviment estudiantil a la Universitat i en els Comitès de Barri del Baix Llobregat, els antecedents de les associacions de veïns. Va col·laborar amb Bandera Roja, sense afiliar-s'hi, i quan aquesta es va unir al PSUC, l'any 75, ell es va afiliar a aquesta formació. Estava fent la mili a Mallorca. Durant la transició va estar lligat a moviments culturals i associatius i a CCOO. Des del 79 va ser regidor de Sant Feliu de Llobregat i tinent de batle. Del 89 al 99 fou Vicepresident de la Diputació de Barcelona. Va seguir essent regidor fins el 2003. En aquesta data és elegit diputat al Parlament de Catalunya per Iniciativa-Verds i senador autonòmic fins l'any 2007. En la legislatura 2006-2010 fou portaveu del grup parlamentari ICV-EUiA. Ara segueix sent diputat al Parlament.

L'Ateneu Pere Mascaró el convidà a Can Alcover a fer la presentació del seu llibre: "De l'Estatut a l'Autodeterminació"

Què aporta de nou el Congrés a Iniciativa?

Hem fet el cCongrés en un moment significatiu important, perquè cau enmig d'una crisi econòmica terrible i enmig també d'un procés sobiranista de Catalunya molt interessant. Per tant, el Congrés d'Iniciativa ha volgut llençar tres missatges:

1. Pot haver-hi alternativa a la política econòmica actual. Per tant, alternativa a l'austeritat brutal que en aquests moments està provocant tant patiment a la gent.

2. Que l'alternativa no és sols econòmica, sinó política. Que l'hauem d'impulsar des d'Iniciativa, però que no serà sols d'Iniciativa. Ens hem d'obrir a altres moviments polítics i, sobre tot, als moviments socials.

3. Amb el tema del dret a decidir Iniciativa aposta clarament per poder fer un referèndum en què hi hagi una pregunta clara sobre si es vol o no la independència; i feim una aposta, també, per l'estat propi. Tot i que veiem que aquest estat propi pot ésser federal, confederal o independent i això ho decidirem en el moment en què es conegui la pregunta del referèndum.

Complicada la situació...

El que volem ja és el referèndum, però no només això, ens oposarem al *statu quo* actual i apostarem per un estat propi. Aquest estat propi pot ésser federal, confederal o independent. Dependrà també de la resposta de l'Estat espanyol. Depèn de la situació que hi hagi. Si el Govern espanyol segueix en una posició absolutament tancada i no deixa cap escletxa oberta per avançar cap al federalisme, segurament que l'única alternativa que quedarà serà la independència. En relació a la pregunta definitiva del referèndum, quan es conegui la pregunta, es posicionarà Iniciativa a través d'un referèndum intern entre els seus militants.

Un referèndum per mantenir el mateix model de societat?

Aquí està. En alguns sectors independentistes sols els interessa decidir independència sí, independència no; i res més. I que tot ja es decidirà després: model polític, model social, model econòmic... Nosaltres diem que hi ha molta gent, i amb tota la raó, que exigirà que els diguin quina Catalunya volem aconseguir; perquè aquí hi ha projectes diferents. I el seu vot dependrà dels models que se defensin. Per tant, en el procés cap al referèndum els partits polítics hauran de definir quin model de societat defensin. Podem coincidir en el que cal votar en un referèndum, però el model de Catalunya que tinguem els partits de dretes i d'esquerres serà diferent. La gent vol una pregunta clara per dir obertament un sí o un no cap a la independència. ■■■

Ara bé, si és un sí cap a la independència també ha d'anar acompanyada amb quin model de país construïm; i això és el que cada vegada més gent exigirà. En canvi aquí hi ha alguns sectors, bàsicament jo penso en Convergència i Esquerra, que no voldrien entrar en la definició de quin país es col·luciona. Però jo crec que això és impossible. Si es fa un referèndum hi haurà un terratrèmol tan gran que la gent exigirà cap a on anem. I no solament la independència, sinó quina Catalunya volem aconseguir: si serà una monarquia o una república, si tindrà exèrcit o no, si estarem a l'OTAN, si estarem a la Unió Europea, si el català serà l'única llengua oficial o també ho serà el castellà. Tot aquest tipus de coses, encara que alguns diguin "ja ho discutirem demà", s'hauran de discutir en el moment del referèndum.

I en el referèndum pot sortir un no...

Sí, sí, això pot passar. En aquests moments a Catalunya hi ha una gran majoria, jo diria que el setanta o el vuitanta per cent, que aposta perquè es faci un referèndum; i que sigui un referèndum clar. Sobre si sortiria un sí a la independència dependrà de moltes circumstàncies. Si es pensen que n'hi hauria prou amb el cinquanta per cent més un, jo crec que s'equivoquen. Un canvi d'aquestes característiques només es pot fer si comptes amb una àmplia majoria. Si tu vols aconseguir un país, una societat equilibrada has d'aspirar a àmplies majories. Tenir el cinquanta-u per cent contra el quaranta-nou pot fracturar el país.

També hi ha el tema de les minories, el tema de la llengua...

És clar, tot això s'ha de tenir en compte. Hi ha un alt nivell d'immigració, hi ha molta gent castellanoparlant, que et diu que sí "jo estic disposat a votar la independència perquè ja estic fart de com ens tracta Madrid; ara, jo vull que a la futura Catalunya el castellà i el català siguin tots dos oficials. Si només ha d'esser oficial el català, aleshores jo votaria que no...". N'hi ha que diuen que el català només serà la llengua oficial. Això són idees de país diferents que s'hauran de confrontar i s'hauran d'explicar.

Fa temps tu ja parlaves de la llunyania dels polítics respecte del poble. Segueix pendent una llarga tasca d'acostament i pedagogia?

Hi ha algun sector independentista que es pensa que amb el gruix actual de gent que defensa la independència ja n'hi ha prou i que el que cal és radicalitzar aquest sector. I no és així. Jo penso que s'han d'implicar les majories. Que el sector que està convençut sigui cada vegada més radical, no vol dir que la majoria de la societat avanci en paral·lel.

Per haver-hi un efecte reacció...

El que jo defenso en el llibre i el que planteja Iniciativa és implicar més gent; si això vol dir anar més a poc a poc, es va més a poc a poc. No és més catalanista qui diu que el procés s'ha de fer més aviat; això és absurd. El referèndum s'ha de fer quan hi hagi condicions socials per fer-lo. No es pot dir: jo soc més catalanista que tu perquè jo defenso que el referèndum s'ha de fer el 2013 i tu dius que el 2015. El Parlament de Catalunya ha aprovat que ha d'esser entre el 2013 i el 2016; per tant, el Parlament és el que ha de decidir quan s'ha de fer, quan es donen les condicions. És curiós el cas d'Escòcia. Era Anglaterra la que urgia i deia "jo vull que sigui ja" i Escòcia deia "calma!". S'ha elegit el moment oportú.

Què et sembla la proposta de n'Arcadi Oliveres i na Teresa Forcadet?

L'Arcadi Oliveres va ser present en el nostre Congrés, crec que es tracta d'una proposta molt interessant. I penso que Iniciativa està oberta a aquests sectors que fan aquests tipus de plantejaments, que s'apropen molt al nostre. Jo crec que la gran novetat, fruit de la situació política (casos de corrupció, degradació del sistema, crisi econòmica) és que, en aquests moments, coses que semblaven immutables (la monarquia, l'estat espanyol amb les estructures actuals, el bipartidisme entre PSOE i PP a nivell de l'Estat, entre Convergència i PSC a Catalunya) tot això està caient i hi ha una àmplia voluntat de moltíssima gent d'iniciar una nova etapa. Un procés constituent tant a nivell espanyol i com a nivell català. Ara, no està escrit enlloc que passi així; tots sabem que a vegades pots avançar i altres pots retrocedir. I, per tant una reforma radical de la Constitució seria molt positiva. Però si continuen portant la pauta PP i PSOE, fins i tot podria suposar un retrocés respecte de la situació actual.

Si, fruit de la conjuntura internacional, tornàs un moment de bonança potser molta gent oblidàs totes aquestes demandes?

Aquí tenim un exemple que hem d'estudiar amb interès, és Islàndia. A Islàndia hi ha una revolta popular contra els governs que han afavorit els bancs; guanyen les esquerres, i ara fa un mes han tornat a guanyar els qui hi havia abans. Una cosa és la indignació de la gent davant una crisi econòmica que ha afectat moltíssims sectors i l'altra és que això ho sabem traduir en una innovació real de proposta d'esquerres. Pot haver-hi gent que avui es manifesta per a uns determinats canvis i digui "jo ja en tinc prou amb això" i paro. És a dir que el repte de l'esquerra ha d'esser també il·lusionar, saber polititzar. ■■■

Sabem que en determinats moments hi ha hagut moviments en què alguns han anat fent passes cap a plantejaments polítics; d'altres, en canvi encara conserven aquesta idea d'antipolítica. Jo crec que des de l'antipolítica és impossible aconseguir res. Des de la política dels partits d'esquerra hem d'aprendre molt dels moviments socials i saber dialogar amb ells. Però els moviments socials sols, sense fer política, no tenen capacitat de canviar les coses i es poden desinflar en poc temps.

Què aporta el teu llibre?

El que aporta és la divulgació d'una determinada experiència. La que es va produir en l'elaboració de l'Estatut del Parlament de Catalunya els anys 2004-2005 i la seva posterior negociació a Madrid. Jo crec que és molt il·lustrativa per veure com es mou l'Estat davant de les reivindicacions d'autogovern. I, també, per explicar com he viscut jo la darrera etapa, des de la sentència del Tribunal Constitucional, que es carregà l'Estatut el 2010, fins el moment en què el Parlament, el mes de gener (després de les darreres eleccions) aprova la declaració de sobirania. Per tant, el que intento és donar algunes pistes d'algú que ha viscut des de dins perquè la gent vegi com ha anat. També per a treure lliçons per al moment actual i de com podem anar.

Llavors hi ha una segona part en la qual intent definir com podrien anar les coses, com es podria fer un referèndum, intent repassar intents d'autodeterminació dins de la tradició del PSUC i de Iniciativa per Catalunya. Intent donar algunes pistes de per on jo crec honestament que podrien anar les coses.

Per altra part, faig una anàlisi, una reflexió, de com veig en aquests moments el concepte de Països Catalans. De la relació que cal tenir la Catalunya Principat amb la resta de territoris de parla catalana. Aquí plantejo la situació on enfront tenim una gent que ens nega la identitat de la llengua, de cultura, d'història... En tema de llengua vosaltres sabeu bé quina política ha portat el PP; també ara amb Aragó... Però, a part d'aquests (que no són els nostres), dins dels nostres (en sentit ampli) pot haver-hi dues visions: Una que vol uniformitzar una visió des del Principat; i això vol dir exportar partits polítics (cap a Les Illes o cap al País Valencià). I una altra visió, que seria molt més respectuosa, que, apostant per tot allò que ens uneix, es mostra respectuosa per la diversitat de cada territori. Dit d'una altra manera: la col·laboració des del respecte. La col·laboració, amb voluntat de fermesa, que podem tenir des d'Iniciativa, amb "MÉS per Mallorca" o amb "Compromís" del País Valencià, fins i tots amb els grups de Catalunya Nord o l'Alguer.

O la visió des del Principat: nosaltres tenim els partits aquí, sigui Esquerra sigui CUP, i els anam a implantar al País Valencià o a les Illes, perquè, tot i que tenim una història comuna, des de 1714 han passat moltes coses i que, després, des de la Constitució de 1978, es creen unes comunitats autònomes que defineixen un model polític a cada comunitat. El que jo defenso és la col·laboració des del respecte a la identitat de cadascú.

I, ahora, adverteixo que a la Catalunya Principat, immersos com estem en aquest procés, també hi podem tenir sectors que es vulguin desentendre dels Països Catalans perquè és un tema que no encaixa. Sorpren que en aquest moment es tanqui la visió de TV3 a la Catalunya Nord. És contradictori, perquè hem de tancar si precisament és un element per potenciar el coneixement mutu? Anem a muntar-ho només des de Catalunya Principat i oblidem-nos dels altres perquè molesten... Això és un perill. El que jo vinc a dir és: hem d'enfortir els lligams; cada territori té el seu ritme i té la capacitat de decidir el que vulgui, però hem d'enfortir els lligams. Perquè és evident que el procés sobiranista català també accentua la pressió espanyolista (contra la llengua, per exemple) com ho fa el PP a les Illes; i d'això n'hem d'esser conscients.

Jaume Bosch a la seva visita a Palma amb la seva companya

Parla'ns del Triangle de Mar Blava

És la plasmació d'aquest model. De dir: volem col·laborar però essent conscients que hi ha una situació política determinada a cada un dels territoris i un grau de sensibilització i d'utilització de la llengua (per exemple a la Catalunya Nord és molt feble) que ens ha de fer entendre que és un error que des del Principat es vulgui imposar una determinada visió que xoca amb la realitat de cada territori. Ara, això no ha d'esser excusa per dir: "Hala, cadascú a casa seva i no en parlem més!". No, no! Jo aposto clarament per la col·laboració, però no des de la uniformitat sinó des de la diversitat. ■■■

Ets optimista?

Personalment som optimista. El que passa és que això no vol dir que no vegi les dificultats. El procés que està vivint Catalunya, es produeix en el marc d'una crisi econòmica que fa difícil esser optimista. Perquè les perspectives de sortir de la crisi, si no hi ha un canvi radical de la política, són molt fotes. Respecte del procés sobiranista jo soc optimista si podem votar. Si l'Estat bloqueja totes les possibilitats de poder votar, s'hauran de trobar altres opcions; i totes les altres opcions són molt conflictives. Si no podem votar en el Parlament, per exemple, sense un vot previ de la ciutadania que legitimés, hi ha moltíssimes possibilitats de que cap país del món ho reconegui.

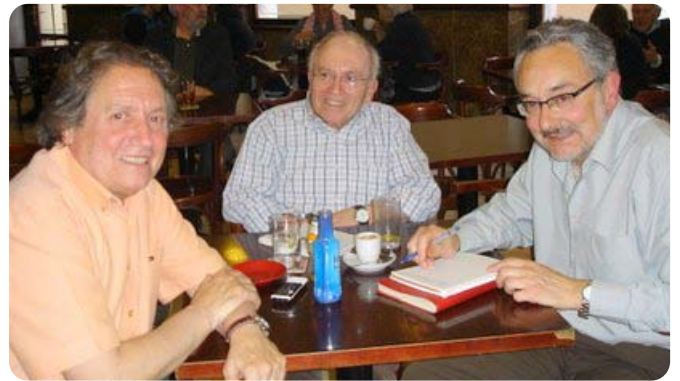
Per tant, ho veig complicat. Si aconseguim poder votar, si hi pot haver un debat ampli de la societat que porti molta gent a dir que sí a la pregunta sobre l'estat propi. Perquè no solament diran que sí els independentistes, sinó també els federalistes. Segurament la única possibilitat que hi ha de què l'Estat mogui fitxa i digui: "Us ofereixo un canvi radical per a sortir de l'embús", és després d'un referèndum en què Catalunya digui que marxa. I que el País Basc faci l'amenaça que també marxa. Davant una situació en què PP i PSOE són tan tancats la situació normal no pot trobar sortida, ara, un referèndum amb l'amenaça del País Basc... l'Estat té dues alternatives: impedir per la força que marxi o respectar els demòcrates.

Hi ha una tercera: "Escoltau, abans que marxeu us oferim una alternativa que sigui atractiva". Sense un sí a l'Estat propi jo no veig cap possibilitat que l'Estat espanyol pugui negociar amb Catalunya el substancial. Una altra cosa és que digui: "anem a millorar una mica el sistema financer...". En aquests moments, ho dic en el llibre, el centre de gravetat del catalanisme ha variat. Ara no és l'Estatut, ara és l'autodeterminació. Els partits que no han entès que aquest centre de gravetat ha canviat (per exemple al Partit Socialista li ha passat això; estan descol·locats, amb divisions internes) estan fent un discurs que va ser vàlid fa cinc o sis anys, però ara ja no. I entremig ha passat una cosa, i és que el Tribunal Constitucional s'ha carregat un acord decidit pel poble de Catalunya; i això és una postura delicada. El pacte constitucional... Llavors va el Partit Socialista, que no ha entès això, i continua dient: l'Estatut, la reforma de la Constitució, millorar les competències... El gruix de la societat catalana està en una altra fase. I la fase és que volem decidir què volem esser.

ICV es un partit frontissa o es una alternativa pròpia?

Del Congrés que hem fet ara fa molt poc nosaltres volem impulsar una alternativa forta d'esquerres.

Aquesta política d'esquerres s'ha de basar en una política diferent de tipus econòmic, de lluita contra la corrupció. Si a l'hora l'esquerra no lidera el procés sobiranista, a Catalunya sempre serà secundària. No li podem fer el gran favor a la dreta catalanista de regalar-li la bandera del procés sobiranista. Si volem construir una alternativa d'esquerres, hem de construir una política econòmica, hem de qüestionar el sistema, hem de qüestionar l'austeritat, hem de promocionar mesures radicals contra la corrupció. Però, aleshores, hem d'intentar liderar el procés sobiranista. A nosaltres la independència d'Andorra no ens interessa.

També hi ha sectors independentistes que venen la independència com si fos el remei de tot. Quan sents algú que et diu: "amb la independència no hi haurà crisi econòmica", dius "vius! Que Portugal és independent i mira com està...". Si arribam a la independència seguirem estant en el sud d'Europa i, per tant, seguiríem en crisi econòmica. El que sabem és que tindriem alguns instruments millors per fer-li front. Però la crisi continuaria. Si la Catalunya independent aplica les mateixes mesures d'austeritat que s'han aplicat fins ara, el patiment de la gent continuaria. Es tracta de combatre aquell independentisme "friqui" que diu: "facem un referèndum i serem independents", "facem un referèndum i l'endemà no hi haurà crisi econòmica". La cosa no és així. Pots provocar una frustració tan grossa que com a país podem patir molt. Ara, es pot iniciar una tendència cap a un país nou; hi ha alternatives diferents a la dreta i a l'esquerra. Hem de fer un relat realista, no hem de voler fer creure que amb la independència haurem arribat al paradís. Es tracta de que enmig de la crisi econòmica i enmig dels casos de corrupció, intentar un procés que a l'Europa Occidental porti un estat independent. Això és difícil. No es pot dir: "Som independents i s'acaba la crisi!". Això és brutal. Tan equivocada és el que diu el PP: "Amb la independència això serà el caos", com els qui diuen: "Amb la independència tot serà meravellós, ens sobran els calés...!". No, ens cal explicar, esser molt realistes, que el procés serà molt i molt complicat.

Per al bé de tots, que hi hagi encert i sort, gràcies, Jaume!! **F**

L'ARA Balears

Jaume Perelló

Subdirector d'Ara Balears

Fa poc més d'un mes que anàrem a la rotativa amb el primer número de l'ARA Balears. Va ser un dia molt emocionant. Després de mesos de preparació, arribava l'hora de la veritat. La de connectar amb el públic, per proposar-los junts conèixer millor el que passa al nostre voltant.

Aquesta és sense dubte, la característica principal de l'ARA Balears. Un mitjà de comunicació que neix de manera col·lectiva, i que només així es pot entendre. Un diari impulsat per empresaris, periodistes i emprenedors, que volen posar en comú tot un repte com és el d'aprofundir en la nostra realitat, per fomentar el debat, l'esperit crític, i en definitiva, els valors de la democràcia.

En un moment com el que vivim hi ha molts de motius per pensar que les Illes Balears necessiten un nou mitjà de comunicació, compromès amb el territori, escrit en la nostra llengua i que faci del periodisme l'instrument clau per ajudar la societat a enfocar bé els nous i complexos reptes que se'ns presenten. Un diari que, a més, neixi amb el suport i el potencial d'un mitjà nacional de gran abast.

El nou Ara Balears, com ja s'ha pogut veure, ofereix a més dels continguts propis 6 suplementos que actualment edita l'Ara (Ara Llegim, Ara Tu, Criatures, Kids, Emprenem, etc.). Tots aquests suplementos van incorporant també articles fets a les Illes. El diari, de dilluns a dijous, té un format compacte en paper de 40 planes, mentre que el cap de setmana aposta per oferir molts continguts desenvolupats, anàlisi i reportatges en profunditat, ja que és quan el lector té més temps. Així mateix, una web constantment actualitzada permet gaudir de tota la informació d'actualitat.

Compartim l'enfocament de l'ARA i tenim la mateixa visió de la comunicació: rigor, aposta per la qualitat, valor de la informació local i especial interès en la cultura, el patrimoni, el territori, el medi ambient, l'emprenedoria i l'aprofundiment en els valors de la democràcia.

L'Ara Balears està reduint a diari aquells continguts més específicament concebuts per al lector català, ja que el debat social i polític és diferent en qüestions tan clares com el dret a decidir, que ocupa ara mateix l'escenari públic a Catalunya, i en canvi s'hi inclouen totes les notícies i reportatges que considerem essencials per entendre la nostra realitat immediata.

Els objectius editorials del projecte es mantenen intactes, i treballam molt intensament per aconseguir-los:

- Fomentar la informació rigorosa, la pluralitat, l'anàlisi, el pensament crític, la proximitat, el periodisme amb vocació de servei, i amb molt d'èmfasi, la cultura.
- Cercar l'excel·lència professional i la transversalitat, tot apostant per la diversitat d'opinions i per la qualitat dels treballs, també a través de col·laboracions regulars amb les principals institucions de pensament, recerca i anàlisi de les Illes.
- Fer del català una llengua vehicular de la comunicació més professional, sense que això suposi una possible associació a qualsevol ideologia política o partidista.
- Extensió dels continguts també al format digital, amb reportatges de qualitat, i donar molta importància i presència a la infografia i la imatge.

Ara Balears pretén donar resposta als nous temps i les noves exigències que han de fer front els mitjans de comunicació. Per això, és fonamental plantejar aquesta iniciativa com un projecte col·lectiu, amb la participació de la ciutadania, on totes aquelles persones que volen saber què passa al seu voltant, que aspiren a una anàlisi de qualitat i que reclamen que els mitjans juguin el seu paper com a garantia dels valors democràtics, s'hi trobin acollits.

Perquè els impulsors creiem en la pluralitat i en el periodisme com a servei, pensam que aquest projecte només té sentit si aconseguim incorporar la societat mallorquina des de la complicitat i la implicació. Per aquest motiu, encara és oberta la captació de socis, en la qual podeu participar, fins a aconseguir els 450.000 euros de capital social que faran viable la iniciativa, i que permetran assegurar que l'accionariat sigui principalment illenc. De fet, un 60% del capital social és illenc, mentre que el diari Ara se'n reserva el 40% restant. ■■■

El manifest del diari *ARA Balears* és possiblement el millor resum de l'ideari del projecte :

Perquè ens sentim compromesos amb la nostra societat, i com a persones actives des del món periodístic i empresarial, volem contribuir a definir el món que ve i la Mallorca que volem, a partir d'un mitjà de comunicació modern, independent, rigorós, i de qualitat. I a més a més, en la nostra llengua. Només si aprofundim en les causes, en els fets i en la realitat, podrem veure-hi més enllà i ser protagonistes del nostre futur. Per això, adquirim el ferm compromís de contar el que succeeix al nostre voltant d'una manera honesta, valenta, compromesa i participativa.

El Banc del Temps, l'experiència de Bunyola

Josep Ramon Balanzat

Coordinador del Banc del Temps de Bunyola

Estam vivint temps difícils per a les economies familiars. Molta gent està essent acomiadada de les seves feines i es troben sense ingressos amb els que mantenir un nivell de vida amb certa dignitat. El capitalisme salvatge està arrasant les il·lusions i el futur de les classes baixes i mitjanes.

És en aquest context que sorgeixen iniciatives comunitàries d'ajuda mútua que pretenen contribuir a facilitar l'accés a serveis bàsics i, per altre costat i no menys important, ajudar a recuperar l'autoestima i la dignitat i, a més, fomentar un nou model econòmic basat en model que anomenaríem de solidaritat comunitària.

Un Banc del Temps és una iniciativa comunitària d'intercanvi de temps, que emula simbòlicament el funcionament d'un banc, però en el qual allò que es "deixa" i es "rep" és temps dedicat a serveis a les persones. Aquest mecanisme d'intercanvi multilateral té per objectiu establir una xarxa d'ajuda mútua i reforçar els llaços comunitaris d'un barri, poble o ciutat.

El Banc del Temps és, en definitiva, un grup de gent disposada a intercanviar serveis, coneixements, tasques, a canvi del temps de les persones que formen part d'aquest grup. Els doblers no tenen cabuda en aquesta iniciativa. En funció de les inquietuds i de la voluntat dels membres de cadascun d'ells, són diverses les característiques i les formes que aquests prenen.

A Mallorca ja en funcionen gairebé una dotzena des de fa alguns anys. La majoria s'han creat fa poc i n'hi ha d'altres en procés de creació. Alguns del Bancs del Temps organitzen regularment diferents activitats, com tallers de cuina, xerrades, etc. ■■■

Treballarem amb els eixos que consideram són fonamentals per al present i futur de Mallorca: el territori i el medi ambient, la cultura, el model econòmic, i especialment el turisme, l'educació, l'emprenedoria i la modernitat. Perquè Ara Balears vol esdevenir, a més d'un mitjà d'informació i anàlisi, un espai per al pensament crític, i per a la construcció d'alternatives. **F**

Com funciona?

L'estructura bàsica d'aquesta iniciativa és l'oferta i la demanda de serveis. És a dir, cada soci presenta els coneixements, feines i ajuda que està disposat a oferir, i a la vegada els que necessita. Un cop creada aquesta borsa d'ofertes i demandes, els seus integrants es posen en contacte entre ells per tal de demandar un servei utilitzant com a moneda de canvi el temps (1 hora d'ajuda = 1 hora de temps a pagar). No importa quin tipus de servei o tasca s'ha dut a terme, el temps de cada participant es valora per igual, ja sigui un principiant o un expert, un enginyer o un paleta.

A Bunyola hem començat a funcionar fa uns 7 mesos i ja en formam part uns 40 socis i sòcies residents al municipi. Els mesos previs a la posada en marxa formal del Banc els vàrem dedicar a dissenyar i distribuir el fulletó informatiu per anar donant a conèixer el projecte. El procés d'inscripció és el següent: obrim un dia a la setmana l'oficina presencial (la Parròquia ens cedeix un espai a un local annex) on s'ha d'omplir una sol·licitud on s'especificarà allò que vol oferir i els serveis que vol sol·licitar. Rebrà un talonari amb 10 xecs que seran la "moneda" que farà servir per pagar els serveis que rebí.

El soci podrà accedir al llistat d'ofertes i demandes de tots els altres socis. Quan vegi un servei que l'interessi haurà d'enviar un mail al coordinador del Banc i ell el posarà en contacte amb l'altra persona per acordar el servei.

Tots els membres del Banc del Temps estan constantment informats de les novetats que ofereixen els nous associats i altres informacions que poden ser del seu interès mitjançant una llista de correu electrònic i d'una pàgina de facebook.

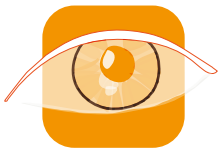
Quins serveis s'ofereixen ?

El catàleg de possibles serveis a oferir és infinit. Aquí us posam alguns exemples reals de socis bunyolins: confecció de pastissos, de pa, de diferents plats, conversa en diferents idiomes, acompanyament i ajuda a persones majors, petites reparacions domèstiques, cura d'animals, assessorament bàsic en informàtica i internet, reforç escolar, compartir cotxe, introducció a l'agricultura ecològica, reparació de bicicletes, etc. Tothom pot oferir alguna cosa als altres i tothom té alguna necessitat quotidiana que pot ser atesa per algun soci.

Perspectives de futur

Ja hi ha hagut algun socis que ens han plantejat propostes que desborden la idea inicial del Banc del Temps i ja estam pensant en un nou format, un web segurament, per a donar-los cabuda. Es tracta d'intercanviar no només serveis sinó també objectes: roba, eines, productes de l'hort ecològic, mobles, ... Tots tenim a ca nostra coses que no feim servir des de fa anys i que ens agradaria desfer-nos-ne si sabem que algú li donarà un bon ús. Es tracta de deixar, regalar, intercanviar objectes/productes que no necessitam per d'altres que sí necessitam. Com sempre, sense la intervenció dels diners.

El capitalisme ens expulsa del seu "paradís" individualista i mercantilista i nosaltres ens inventam el nostre paradís solidari i comunitari. El repte és gran però les il·lusions per dur-lo endavant també ho són **F**

altres veus

Ses Fontanelles: els teus estalvis contribueixen a la seva destrucció?

Alexandre Duran i Grant
Economista

Ses Fontanelles està amenaçat per un nou projecte urbanitzador. L'empresa que promou el projecte és propietat i està finançat per uns quants bancs, entre els quals alguns molt propers a nosaltres. Quina és la nostra responsabilitat com a estalviadors en aquest tipus de projectes immobiliaris? No hauríem de tenir un paper més actiu i crític sobre el que es fa amb els nostres estalvis? Hi ha alternatives?

Des de fa ja prou anys el darrer espai humit de la Badia de Palma està amenaçat per l'especulació urbanística. El darrer espai natural que queda d'aquell arenal que alguns encara poden recordar o que d'altres només hem vist en postals en blanc i negre està sota una gran pressió pels interessos per a aconseguir un benefici particular. El bé social del medi ambient contra l'avarícia d'uns pocs. Res de nou que no haguem sentit en les darreres dècades per aquestes terres.

Ara bé, a diferència de la lluita per la via política amb mobilitzacions socials, hi ha una segona via d'acció contra les urbanitzacions a través de l'activisme de consum i accionarial. L'activisme de consum emfasitza el nostre poder com a consumidors. L'activisme accionarial es fonamenta en el poder dels petits accionistes de les empreses que cotitzen a borsa i on milions de persones posen part dels seus estalvis. Aquí parlarem de l'activisme com a consumidors: com a consumidors de productes i serveis financers que som la immensa majoria.

Quina és l'empresa promotora?

El nou projecte urbanitzador que amenaça Ses Fontanelles és un centre comercial que pertany a una empresa anomenada Aqua Mágica SL. Aquesta, a la seva vegada, és propietat en un 70% de Riofisa, una immobiliària que es dedica a la promoció de centres comercials. I Riofisa és, al seu torn, propietat de la immobiliària Colonial, que cotitza a borsa.

Colonial va ser la filial immobiliària de l'ex-Caixa d'estalvis "La Caixa" des de 1991 fins poc abans de l'esclat de la bombolla immobiliària, quan els directius varen anticipar que el valor real dels seus edificis i terrenys era inferior al valor de mercat. "La Caixa" va vendre la seva darrera participació en 2006 per 1.466 milions d'euros amb importants guanys aliens a la seva activitat bancària: multiplicà per quatre el preu de venda en set anys.

No obstant, "La Caixa" no va escapar de la crisi econòmica perquè seguia donant crèdits a la promoció immobiliària, com per exemple a la mateixa Colonial. Com a conseqüència de la crisi financera, en qüestió de mesos "La Caixa" va passar de ser una caixa d'estalvis teòricament amb l'objectiu de donar crèdit a la gent amb menys possibilitats i altres funcions socials, a convertir-se en banc amb accionistes, a la recerca del màxim benefici. Naixia la nova Caixabank cotitzada a borsa.

La immobiliària de Ses Fontanelles endeutada fins les celles i l'esclat de la bombolla

Colonial i la seva filial *Riofisa* (i també *Aqua Mágica SL*) varen recórrer a l'endeutament bancari durant els anys del "boom", quan la gent comprava un solar pensant que l'endemà en valdria el doble. Però varen rebre en plena cara l'explosió de la bombolla immobiliària afavorida per la carrera d'egos i d'avarícia dels seus accionistes. Com a conseqüència, *Colonial-Riofisa-Aqua Mágica* es va trobar amb un endeutament que l'abocava a la fallida si no canviaven les coses.

Els deutes bancaris de *Colonial-Riofisa-AquaMágica* eren amb entitats com l'alemany *Commerzbank*, la francesa *Crédit Agricole*, l'estatunidenc *Goldman Sachs*, la catalana "La Caixa" o l'espanyol *Banco Popular*, entre d'altres. Aquests bancs, per a evitar no cobrar els préstecs, que tenguessin un valor nul als seus comptes i els provoqués augmentar les pèrdues, varen acordar amb Colonial que una part del deute es transformés en accions, en participacions en el capital de l'empresa. Aleshores, tenim que *Colonial-Riofisa-Aqua Mágica* ha passat majoritàriament a mans dels bancs amb els que havia contret deutes i encara els deu quantitats multimilionàries.

Els bancs necessiten que Ses Fontanelles es destrueixi

La lògica perversa és la següent: Ses Fontanelles és un actiu de Colonial-Riofisa-Aqua Mágica que si no es construeix el centre comercial, no té valor i aleshores els bancs surten perdent, tant perquè el grup immobiliari no els podrà retornar el deute com perquè el valor de les accions en cartera baixarà. ■■■

Aleshores, entitats financeres on molts de nosaltres tenim els estalvis resulta que estan finançant a baix cost –traduït: donant l'escàs crèdit que hi ha!– un projecte contra el qual ens manifestam al carrer, lluitam políticament i invertim el nostre temps i energia. I aquests bancs pressionen perquè el projecte es dugui a terme.

Aquesta contradicció entre l'acció política i els nostres estalvis no és poca cosa perquè la nostra responsabilitat no s'acaba en la simple llibreta. Aquests estalvis tenen un poder d'acció enorme en forma de crèdit, que nosaltres no veiem o no ens deixen veure per manca de transparència. El crèdit que es dona amb els nostres estalvis podria anar a altres activitats, si nosaltres ho poguéssim decidir.

Quins són els bancs prestamistes?

Qua Màgica SL és propietat de *Riofisa-Colonial* i aquest és propietat majoritàriament dels bancs *Royal Bank of Scotland* (20%), *Commerzbank* (19,8%), *Crédit Agricole* (19,7%), *CaixaBank-La Caixa* (5,8%), *Goldman Sachs* (4,9%) i *Banco Popular* (4,6%). A més, aquests bancs li concedeixen crèdits de milers de milions d'euros. Val a dir, a més, que *Crédit Agricole* és accionista significatiu de *Bankinter* (9,9%) o que *Banco Popular* és el propietari de l'històric a les nostres illes *Banco de Crédito Balear* ("Es Crèdit") o del nou *Targo Bank* que ha aparegut a molts dels nostres carrers.

Si tenim estalvis en alguna d'aquestes entitats i creiem que *Ses Fontanelles* s'ha de preservar, no hauríem de dormir gaire tranquils.

Hi ha alternativa? Sí: les finances ètiques

Emperò, moltes vegades als que criticam aquestes pràctiques se'ns retreu que no aportam alternatives vàlides. Idò bé, en qüestió de finances ja existeixen alternatives: les finances ètiques o banca ètica. Les finances ètiques cerquen no només la rendibilitat econòmica sinó també la social i ambiental; són transparents perquè sabem on va cada cèntim dels crèdits; i inverteixen en activitats coherents amb els valors dels estalviadors (i socis en el cas de les cooperatives).

Hi ha entitats que ja proposen alternatives reals i pràctiques que ens permeten sortir de la lògica perversa dels bancs convencionals com, entre d'altres, la caixa d'estalvis de Pollença, el banc *Triodos* o la cooperativa de crèdit *Fiare-Banca Ètica*. Aquesta darrera ens permet, com a cooperativa, la participació en les decisions importants sobre les orientacions de l'entitat (cap a on?), la seva gestió (com?) o les persones que la representen (qui?).

Aleshores, per responsabilitat individual i col·lectiva, hem de llevar-nos la peresa i fer el pas de traspasar els nostres estalvis a la banca ètica. Les opcions ja hi són per a ser coherent no només en la vida política i social sinó també en la nostra vida com a consumidors responsables. Recordem que la inversió a *Ses Fontanelles* es preveu entorn de 250 milions d'euros. D'on pensau que sortiran? **F**

I la privatització de la sanitat pública? Anar-hi, hi anam, si no hi posam remei...

Fina Santiago

Diputada de MÉS al Parlament de les Illes Balears

Les mesures que estan aplicant el Govern del PP tenen una única finalitat, facilitar la privatització de la sanitat pública aprofitant la crisi per fer-ho. Complint així el que va dir l'economista Naomi Klein: *Tots els que no estan d'acord amb l'Estat del Benestar mai desaprofitaran una bona crisi per debilitar-ho* i seguint l'estratègia que ja l'any 1988 Oliver Letwin, polític britànic conservador i membre de l'equip de David Cameron, en el seu llibre *"Privatizar el Mundo, Teoría y Práctica"* orientava com s'havia de privatitzar la Sanitat Pública, amb desinformació i justificant necessitats de retalls i de reformes.

I com ho fan?. Amb un seguit d'estratègies: La primera és expressar, sense cap prova, que la sanitat pública és insostenible. I la conclusió és que s'han de fer reformes per mantenir la seva sostenibilitat. La Sanitat pública de l'Estat Espanyol era la més barata de la UE dels 15. Si tenim en compte un dels indicadors bàsics per mesurar la salut pública que és relacionar la despesa pública amb els anys de vida, ens situàvem en el sisè lloc del món. En relació a la satisfacció dels usuaris de la sanitat pública les dades ens situaven al quart lloc. Teníem, per tant, una bona sanitat i estàvem satisfets. Però sense cap tipus de consulta a la ciutadania i sense la legitimitat de les urnes, perquè no estava en el seu programa electoral, el PP comença a canviar la sanitat pública cap a la privatització dels serveis.

Una altra és fer-nos canviar de mentalitat. De tenir un dret com a ciutadà o ciutadana ara has de ser assegurat. El Reial Decret Llei 16/2012 anul·la l'article de la Llei de Salut Pública on s'establí que totes les persones amb nacionalitat espanyola tenien dret a la sanitat pública i estableix que a partir d'ara per tenir-hi accés has de ser assegurat o ser un beneficiari. Assegurat i assegurades són els que cotitzen a la seguretat social, els aturats, els jubilats. Darrera aquesta mesura hi ha la voluntat que l'electorat vagi acceptant progressivament que la sanitat no pot ser universal, obvien explicar que la sanitat la pagam entre tots i totes a través dels impostos directes i dels indirectes.

També ens canvien la mentalitat retirant la targeta sanitària als col·lectius d'immigrants amb situació administrativa irregular.

La idea és enviar el missatge que no totes les persones tenen dret a una assistència sanitària normalitzada, i comencen amb el col·lectiu més vulnerable, els immigrants. De fet ja es sent *"és que sinó la paguen..."*, això fa cinc anys no es sentia, ningú discutia que quan una persona es posava malalta havia de rebre assistència mèdica. A part de què sí que contribueixen al sosteniment de la sanitat a través del pagament de l'IVA.

Una altra línia per facilitar la privatització és procurar que la sanitat pública sigui més barata. Això ho aconsegueixen reduint el sou del personal sanitari i les plantilles, no substituint baixes laborals o vacances. Facilitant d'aquesta manera que quan els serveis es privatitzin o externalitzin sigui a un preu més baix i al marge de benefici per l'empresa més alt. La reducció de plantilles provoca també una baixada en la qualitat, assistencial, ens fan esperar per rebre atenció sanitària. A Balears més de 100 mil persones esperant metge especialista, prova terapèutica o intervenció quirúrgica. Una altra de les estratègies és acostumar-nos a pagar, a re-pagar, els famosos co-pagaments: re-pagar 10'23 euros per la targeta sanitària, els pensionistes paguen pels medicaments, re-pagament pel transport sanitari no urgent; re-pagar per determinats productes dietètics lligats a problemes de salut, pagar més pel material orto-protèsic. Aquests darrers co-pagaments penalitzen clarament les persones amb problemes de salut, els malats crònics, a les persones majors que són el col·lectiu amb un potencial més alt d'estar més malats i amb més malalties cròniques.

A les empreses de la sanitat privada no els interessa que treballadors i treballadores estiguin organitzats a través dels sindicats, per això una de les primeres mesures que varen aplicar va ser debilitar-los, reduint els seus representats. És molt important per aquesta estratègia conservadora no fer cap canvi davant les lluites i demandes dels treballadors i usuaris de la sanitat pública, han de generar desànim i debilitar la resistència, com succeeix amb a la Comunitat de Madrid.

Quan la sanitat sigui més barata: quan estiguem acostumats a re-pagar per serveis que ja pagam a través dels impostos; quan acceptem que hi ha col·lectius que no tenen dret a l'assistència sanitària normalitzada; quan ens hagin acostumat a no exigir qualitat... la privatització arribarà.

Davant això el que és imprescindible és no acceptar les seves premisses, no acceptar que la sanitat pública i universal no és sostenible. I en el cas de què fos així, que demanin a la població en què s'han de fer la reducció de pressupostos, en sanitat o per exemple en despesa militar (45 milions d'euros diaris). I organitzar-nos com a usuaris i professionals per oposar-nos a la progressiva privatització de la sanitat pública, una de les principals polítiques per la cohesió social i de redistribució de la riquesa.

trinxera municipal

Marratxí, reivindicant el canvi

Llorenç Carrió

Ens trobam amb els regidors Joan Francesc Canyelles i Miquel Rosselló del nostre grup PSM-IV en el conegut bar Bauxa d'Es Pont d'Inca. Arrib una mica tard i en Joan Francesc m'espera amb el seu casc de motocicleta devora i amb moltes ganes d'anar al gra. En efecte, en Joan Francesc va sempre com i amb una moto, parla clar i no perd el temps. En Miquel que també m'espera, per la seva banda, és més reposat i reflexiu. Té un discurs entenedor i sempre recorda alguna anècdota que reforça les seves explicacions. Junts, són la coalició MÉS per Marratxí, i fan l'autèntica oposició al municipi que malauradament més ha crescut en aquests darrers anys d'agiotatge* a Mallorca.

Començam parlant sobre com ha canviat el municipi des de la seva infantesa al Pont d'Inca d'en Miquel i al Pòrtol d'en Joan Francesc. Al principi, hi havia a Marratxí cinc nuclis històrics Sa Cabaneta, Sant Marçal, Pla de na Tesa, Pòrtol i Es Pont d'Inca i un llogaret Marratxinet que antigament es deia Marratxí. Tot plegat, tenia una població d'uns vuit mil habitants, i encara que no existia una identitat comuna per a tots, si que n'existia una per a cada nucli.

Als anys seixanta, hi va haver la primera onada urbanitzadora a l'ombra de Palma quan es construïren Es Figueral, Cas Capità i Es Pont d'Inca Nou. Les primeres construccions eren fruit del desenvolupisme de l'època, edificis alts, mal fets i que donaven cabuda a obrers sobretot peninsulars que venien a treballar en el sector turístic. En Miquel recorda un dels darrers batles franquistes, Toni Moyà, que s'oposà a la urbanització d'un bosc a Es Caülls (ara Festival Park) i que al final el Movimiento el va treure per la gosadia.

En els anys vuitanta i noranta amb ajuntaments d'UM i PSOE es tornà a emprendre la febre constructiva amb més d'una desena d'urbanitzacions il·legals de gent que volia fugir de Palma, però que no s'adonava de què aquestes urbanitzacions no disposaven dels serveis necessaris. Apunten que el PSOE pensava que aquests nouvinguts els permetrien seguir guanyant les eleccions municipals per molts anys, però no va ser així. Els xalets dels darrers anys han estat de domini popular i s'ha seguit construint amb José Ramón Bauzá, l'actual president, i després Bartomeu Oliver al capdavant del Consistori en què s'ha arribat als quasi quaranta mil habitants i a ser el sisè municipi més poblat de Balears.

Per entendre tot aquest desgavell, apunten que ha estat per la pressió urbana de Palma que ha convertit Marratxí en el seu corral particular i també per la direcció política dels batles i ajuntaments que ho han permès. Aquesta pressió també l'han rebuda altres municipis com ara Santa Maria, però ells no s'han deixat vendre per un plat de llenties.

Així, tenim un municipi que ha crescut de manera desmesurada i on més del 60% de la població és nova i viu a més en els nous nuclis. Un municipi construït sense planificar, sense fer cap estudi previ de necessitats i per tant, s'hi han fet sempre actuacions tard i malament. A partir d'aquí, repassam l'actualitat municipal:

Serveis locals

Els serveis són la gran assignatura suspesa i la crisi no fa res més que agreujar-ho. Els serveis socials són quasi inexistent. Com arreu, a Marratxí hi ha gent que ho passa malament, desnonaments, aturats de llarga durada... I, tan sols, Càritas ajuda als qui més pateixen. L'Ajuntament només té un petit servei d'ajuda a domicili que ara, a més, el fa pagar. Altres serveis que puguin funcionar a altres llocs com menjadors socials, educadors, el que fos, no existeixen a Marratxí. ■■■

*AGIOTATGE m. neol.

Pràctica de certes especulacions dirigides a obtenir un lucre immoderat amb les oscil·lacions dels preus de la moneda, de les mercaderies o dels títols de crèdit; cast. agiotaje. *Diccionari català-valencià-balear Ed. Moll*

Els serveis culturals i esportius brillen per la seva absència. Només hi ha dues biblioteques públiques per quaranta mil persones, no hi ha cap casa de cultura, cap sala per fer representacions teatrals, cap piscina coberta... I altres espais es troben tancats com el Cine Pòrtol.

Els serveis educatius quan se n'acaba un ja se'n necessiten dos més. Calen més escoles, però pel que fa als instituts encara és pitjor. L'IES Marratxí està col·lapsat quasi des del naixement, ara hi ha l'IES Sant Marçal amb els infants a Santa Maria perquè el municipi no té cap espai provisional per ubicar-los mentre hi hagi obres. Aquesta situació ningú sap fins quan pot durar. D'aquesta manera, els pares i mares estan lluitant des de fa anys per aconseguir el que a la resta de Mallorca és un dret.

Els serveis urbans són un desastre en majúscules. Els serveis de canonades rebenta cada any ja que estan pensats per vuit mil persones i ara aquesta xifra es multiplica per cinc; els serveis de recollida selectiva són un miratge, simplement no interessa; i el servei de transports totalment insuficients. Tot el que és el Servei Ferroviari de Mallorca, que no depèn del municipi, funciona relativament bé, ara la resta de nuclis estan gairebé incomunicats.

Remarquen que els transports necessiten solucions, que es puguin tenir línies metropolitanes conjuntes amb Palma perquè siguin eficients, però passen els anys i res no canvia.

Davant això, cada vegada s'hi troba el mateix mur, el desinterès de l'Ajuntament per resoldre els problemes dels seus ciutadans.

Polítiques econòmico-culturals

La promoció econòmica del poble no està pensada pels petits comerciants locals, sinó per les grans multinacionals. Promoure l'economia és simplement deixar-los que es mengin una mica més el territori i que ofereixin uns sous miserables als seus treballadors.

Així, ara arriba el Bauhaus, com abans Auchan i Festival Park, no podem deixar que això continuï. Allò que és més difícil de demostrar és que aquests grans centres comercials siguin realment beneficiosos pel poble.

En canvi, els petits comerciants cada vegada ho passen pitjor i altres sectors com per exemple l'agrícola i la ceràmica que havien tingut un pes important cada vegada són més residuals. Intentar d'altra banda promoure altres tipus d'economia ni se'ls passa pel cap. Promoure el turisme cultural a partir de les possessions del terme o alguns jaciments com la Naveta de Son Caulelles són propostes de MÉS, però que no es tenen en compte.

Participació ciutadana i transparència democràtica

Les darreres eleccions varen donar una majoria absoluta al Partit Popular. Així, dels 21 regidors que hi ha, 13 són populars, 4 del PSOE i 2 dels Independents i els nostres dos companys de MÉS. Però aquesta majoria no és suficient pel PP. El PP no suporta el debat, la participació, la discrepància, en definitiva la democràcia. Per això, s'han emprès una sèrie de mesures que freguen l'anticonstitucionalitat.

D'aquesta manera, s'han passat els plens a les nou del matí, quan abans eren a les vuit de l'horabaixa, això només provoca que la gent que treballa no hi pugui assistir; s'ha modificat el Reglament de Participació Ciutadana perquè si una entitat del poble vol participar del ple ha de presentar en 48 hores d'antelació el text que vol presentar i només el pot llegir; els ciutadans no poden fer preguntes ni participar directament; l'oposició no té dret a sortir ni a la ràdio ni al butlletí ni tampoc a la web municipal. I allò que ja toca l'absurd, que alguns mitjans han publicat, és l'obsessió a què ningú pugui filmar els plens. Tot plegat demostren la necessitat imperiosa que té

Marratxí d'un canvi i que en Joan Francesc Canyelles i en Miquel Rosselló ajudaran a fer-lo possible **F**

cultura

Sí, això és una dona

Miquel Àngel Llauger

Escriptor i professor

D'entre els relats d'antics presoners dels camps de concentració nazis, el més famós i llegit és, amb tota probabilitat, *Si això és un home*, de Primo Levi. Llegiu-lo, si no ho heu fet: és un d'aquells llibres que han contribuït a canviar la consciència de l'home contemporani. La clàusula condicional que li fa de títol en sintetitza molt bé el contingut: Levi es pregunta si és possible mantenir la condició humana quan algú és sotmès a les severíssimes condicions físiques i a l'aclaparadora degradació moral d'un lloc com *Auschwitz*. L'objectiu del camp és l'aniquilació del presoner: l'aniquilació física, en darrer extrem i en la majoria dels casos, però també la seva desintegració anímica. Primo Levi deixa testimoni de com els presoners dels camps van perdent força física i, alhora, força moral, de com el tracte extrem a què són sotmesos els socava la possibilitat mateixa de la solidaritat o la generositat.

El relat de Neus Català, antiga presonera del camp de concentració per a dones de *Ravensbrück* (a la regió alemanya de *Mecklenburg*) i del camp de treballs forçats de *Holleischen* (a la zona dels Sudets, antiga Txecoslovàquia), no és ben bé aquest. *Un cel de plom*, el relat novel·lat de la vida de Neus Català escrit per Carme Martí, no ens estalvia res de la realitat dels camps. Llegim els capítols corresponents a l'any i mig de tancament de la protagonista amb aquella sensació d'assistir a una representació del Mal en estat pur i amb la perplexitat que ens generen els extrems de barbàrie a què pot arribar l'home. Però la història que escriu Carme Martí és també una història d'amistat, solidaritat i generositat. No és pertinent demanar-se si el relat de Primo Levi és més versemblant, des del punt de vista de la diferència ara descrita, que el de Neus Català.

Els temperaments diferents veuen i recorden les coses de formes diferents. No hi ha cap idealització en el relat de la catalana: ni de l'experiència dels camps ni del trauma posterior. Sí que cal dir que el seu relat és valuós tant pel que té de testimoni històric com pel que té testimoni d'una personalitat d'un coratge i d'una voluntat de viure excepcionals.

Els capítols anteriors al pas pels camps, molt especialment els de la Guerra Civil, ja ens presenten aquest retrat d'una militant de gran vitalitat i generositat. En una de les escenes més belles del llibre la trobam a Premià de Mar, on feia una extenuant tasca en una colònia de més de cent d'infants de pares republicans. Sense saber nedar, i durant tot l'any, Neus Català

començava el dia a la platja, a les sis del matí, banyant-se perquè l'aigua li encomanàs l'energia necessària per a la jornada. És la mateixa dona que, pocs anys més tard, a *Ravensbrück* o a *Holleischen*, en unes condicions de vertader infern sobre la Terra, era capaç de fer riure les seves companyes fent una imitació de Charlot o estrafant una cursa de braus. Recórrer a l'humor allà on sembla inconcebible: una altra mostra d'amplíssima humanitat. I una tercera escena que retrata Neus Català: el 1944, les presoneres tracten de passar el dia de Nadal oferint-se calidesa humana.

Una dona catòlica s'acosta a na Neus i li diu que no comprèn d'on poden treure esperança i consol, elles que no tenen el seu Déu. "Que no ha entès res, aquesta dona? Com es pot ser tan cega?", es demana la nostra protagonista. I li contesta: "Com que no tenim ningú? Però que no ho veus? Mira, et tinc a tu". Decididament, això és una dona. **F**

Neus Català i Carme Martí

Carme Martí.
Un cel de plom.
Amsterdam Llibres.
Barcelona, 2012.

El fracàs d'Espanya, el nou hit de Pere Sampol

Nanda Ramon
Professora

Ho podria haver dit més fort, però no més clar. Aquesta és la sensació que provoca la lectura d'*El fracàs d'Espanya. Un horitzó per Catalunya, una esperança per a Balears*, el darrer llibre de Pere Sampol, que acaba de treure a la llum la Fundació Emili Darder i Documenta Balear en la col·lecció editorial Menjaments.

El nou volum, presentat el passat 26 de juny al bar Siset de Palma, és una recopilació dels articles publicats per Pere Sampol de gener del 2012 al febrer de 2013, principalment al *Diari de Balears-Ara*, però també a *l'Altra Mirada*, a *Drets Humans*, a la revista de l'Institut de Sineu i, fins i tot, a Facebook.

Són d'agrair, per tant, la intensa activitat al servei del país que continua demostrant aquest activista històric i també la voluntat d'anar deixant per escrit la lucidesa del seu pensament inquiet i compromès. Igualment digna d'agraïment és la seva capacitat comunicativa, rigorosa i documentada, però també planera i atractiva, amb què s'acosta als lectors per compartir-hi un missatge honest i contundent.

Els 26 articles recopilats són un excel·lent aparador per repassar els temes que mouen prioritàriament la sensibilitat de Sampol i cap als que apunta insistentment des de fa anys: l'espòli fiscal, els drets nacionals, la lluita social, la denúncia del capitalisme, la pau mundial, el conflicte dels Grans Llacs, les energies renovables...

El llibre s'obre amb un extens prefaci que representa, d'alguna manera, un "*Sampol, The Very Best*", o bé "*Sampol, The Essential*". És a dir, un resum perfecte del pensament sampolià en 40 planes. Sembla fàcil, però no ho és. Com dic sovint als meus alumnes "Si no ho saps resumir, és que no ho saps explicar. Si no ho saps explicar, és que no ho saps". Conclusió, Pere Sampol domina la qüestió i l'explica magistralment per a consum de *followers* en paper de tota edat i condició.

El prefaci inicial enllaça en realitat el nou volum amb l'anterior publicació de Sampol –*Espanya no té remei. Un mallorquí al Senat*–, entenent que, un cop assumit la impossibilitat de redreçar Espanya com a projecte polític democràtic i plurinacional, només cal cercar les causes d'un fracàs tan estrepitos.

En opinió de Sampol en són culpables els quatre darrers presidents d'Espanya, que no han fet més que continuar el somni borbònic unificador, cimentat en la insolidaritat i la insensibilitat més absoluta cap a l'"Espanya assimilada" i renovat a cop d'AVE i burocràcia ministerial. L'interessant pròleg d'Antoni Marimon, president de la Fundació Emili Darder, data el fracàs d'Espanya a èpoques molt més remotes: la unió dinàstica del 1479 entre les corones de Castella i Aragó. Castella s'apodera d'Espanya i la condemnà al fracàs.

Un fracàs deplorable, certament, però que l'incorregible optimisme sampolià veu com a oportunitat. Una oportunitat per a la independència de Catalunya, vista com a culminació i plenitud nacional, però, sobretot, com a possible referent d'una nova societat, capaç d'obrir camins a l'organització política. **F**

Fira del llibre un balanç molt positiu

Josep Mallol

Secretari del Gremi de Llibreters de Mallorca

Abans van ser les taules i cadires, i ara vol ser el quiròfan: però no se n'adonen que és impossible acabar amb la cultura.

Qualsevol que llegeixi aquest subtítol no podria imaginar del que es parlarà serà de la XXXI edició de la Fira del Llibre, que aquest any s'ha celebrat entre els dies 31 de maig i 9 de juny, en un nou emplaçament de Ciutat, la via Roma-Les Rambles.

Des de que la Fira del Llibre va ser obligada a marxar per aquest Ajuntament de Palma de l'emblemàtic passeig del Born (la culpa la tenen les taules i cadires), els organitzadors han estat buscant un lloc cèntric, de pas de vianants, dins el casc de la ciutat, on el poble mallorquí pugui gaudir de fullejar un llibre, llegir una sinopsi, escoltar una presentació, participar en una taula rodona o debat sobre un aspecte cultural, i després de la nefasta experiència de l'any anterior al Parc de Ses Estacions, que enlloc d'una Fira del Llibre semblava un "torrador de llibres", aquest any es va optar per demanar la via Roma, donat que reunia i reuneix les condicions que abans hem detallat.

Cognoms il·lustres (o al menys s'ho pensen) com: Domingo, Quesada, Munar, etc., van lluitar perquè la Fira desaparegués del Born (no es recorden que abans que molts d'ells hi fossin, els llibreters ja feia anys que hi érem), i van dominar les taules i cadires, amb el consentiment, per raons econòmiques, per part de l'Ajuntament i del seu batle actual.

Ara, que aquest any hem trobat un altre espai proper, a on el ciutadà ha pogut gaudir d'aquesta mostra de les lletres, ens hem trobat també amb altres cognoms il·lustres (també s'ho pensen) com: Rotger, Regi (aquí potser l'ordre del factor sí que altera el producte), que han aconseguit que l'Ajuntament accepti que davant la façana de la clínica (encara que sigui el born central del passeig) no hi hagi cap estand, d'aquí que ens hem vist obligats a traslladar part dels expositors dins Les Rambles, fet que no ha agradat gens als expositors i als organitzadors, al Gremi de Llibreters, ni al patrocinador Vicepresidència de Cultura, Patrimoni i Esports del Consell de Mallorca.

I un des del desconeixement de la causa, es pot preguntar com sempre, uns quants guanyen a la majoria, i sobretot, si darrera hi ha una decisió d'afavorir la cultura d'un poble. "Segurament és que un poble inculte és un poble submís".

Però deixem els entrebancs, que hi han hagut, i més si feim una anàlisi històrica de la mostra literària, que donaria per molt, i anem a parlar realment d'aquesta edició de la Fira del Llibre que va finalitzar el proppassat 9 de juny.

En línies generals cal qualificar l'esdeveniment d'èxit, per què el ciutadà de Mallorca ha respost molt satisfactòriament, ens ha acompanyat en tot moment els llibreters i institucions allà ubicats, passejant, fullejant, preguntant, participant, en el fons gaudint del bon temps i de la lectura. I aquest és el "leitmotiv" del Gremi i del Consell de Mallorca com a organitzador i patrocinador de la mostra.

Si la nostra societat està viva, la Fira del Llibre també ho està i per això de cara a la propera edició ens hem de marcar noves fites, nous reptes, per seguir comptant amb la complicitat del ciutadà de Mallorca, hem de créixer com a Fira, en més actes, en més expositors, i des d'aquestes línies fem una crida a tothom que pugui aportar suggerències per millorar i fer més participativa aquesta Fira.

A un, a vegades, li fa enveja sana veure la Fira del Llibre de Madrid, i més perquè sempre es solapen les dates, i després observar la nostra, però dins la senzillesa, el fet del voluntarisme que tots els participants llibreters hi posen per a la realització, el seu entusiasme, fa que no tinguem res enveja a aquella, feta des d'una vessant molt professionalitzada, i on totes les grans editorials s'hi bolquen per a dur els seus escriptors mediàtics a signar llibres.

Aquí serà difícil aconseguir escriptors mediàtics, però els que tenim aquí, participen i gaudeixen amb nosaltres, els llibreters, d'aquesta manifestació. Ara després de 10 dies d'haver finalitzat aquesta edició, i fent una mica de repàs, veus la intensitat amb què els llibreters han participat, tant contents que han estat els nousvinguts com l'associació d'Amics de Tilloli, Los Oficios Terrestres i d'altres, el fet d'haver comptat amb la presència de l'ambaixador de França a Espanya, a la taula rodona que es va muntar per homenejar a un Albert Camús (que encara està pendent que la ciutat li reconegui el seu pes assignant el seu nom a un carrer), els conta-contes, on hem pogut veure els al·lots i al·lotes gaudint i això ens dona l'esperança de seguir treballant, perquè el futur dels lectors està garantit. ■■■

Es cert, que la tecnologia avança molt ràpid, i això comportarà canvis en els hàbits de lectura i dels lectors, però estem convençuts que seguir celebrant més edicions de la Fira del Llibre, comportarà una simbiosi amb el paper i els nous formats, que coexistiran ambdós, perquè farem més lectors.

Quatre llibres per enfortir l'estiu, amb una altra mirada

Antoni Garau

Des del racó marçaler

No som cap lletraferit ni cap crític literari. Sí que crec esser bon lector i, amb un poc de sort que mai fa nosa, trobar-me o arribar-me llibres que és bo llegir, perquè em fan pensar i obrir el capet a altres mons i realitats que no toques cada dia; o que, senzillament, ens cal per eixamplar horitzons i entreveure "altres mirades", ja des de la nostra humanitat compartida com cap a les perifèries a què ens conviden des de Roma.

Si voleu, i si teniu encara algun racó per a aquest estiu, posau dins la senalla que us acompanya:

1.- *TODO LO QUE ERA SÓLIDO*.- Bon "pamflet" i molt ben escrit per l'Antonio Muñoz Molina. Editat per Seix Barral. Malgrat li anàs bé una visió més equilibrada dels nacionalismes positius i autèntics ... és un bon assaig ben personalitzat i autocrític des del seu "progressisme" viscut i compartit alegrement per massa persones.

2.- *S'HA ACABAT EL BRÒQUIL*. Una conversa amb Jaume Barberà. Edicions B. Les seves pausades reflexions ens són més properes. I ens animen a deixar de ser passius (segur que us quedarà ben gravat el "gos A" i el "gos B").

3.- *EL FUTURO ES UN PAÍS EXTRAÑO*. Una reflexió sobre la crisi social de comienzos del siglo XXI. El mestre Josep Fontana, editat per Pasado & Presente. Aquí sí que són paraules majors, i un sentiment de trobar-te davant i dins un món on sembla que tothom es posa d'acord per fer-ho pitjor. Impotència i plorera. I un caramull d'informació que sembla que ningú podria haver abastat.

Ara, ens cal començar a preparar la XXXII edició, i aconseguir que si un dia les taules i les cadires guanyaren, ara no ho guanyi el quiròfan, i la via Roma (nom atribuït a la ciutat de l'imperi) sigui durant molts d'anys la Via de l'imperi de la cultura. **F**

4.- *EL AMOR EN TIEMPOS DE CÓLERA... ECONÓMICA*. El bon teòleg José Ignacio González Faus recopila un caramull d'articles dels darrers anys i, realment, en fa una nova presentació i, afegint-ne un parell més, ens ofereix un dels llibres més propositius i engrescadors. Per a molts pot esser també "una altra mirada" i ben positiva.

I, quan acabi l'estiu, i tornem a començar el nou curs on ens trobarem amb les eleccions al Parlament Europeu... tot continuarà igual, propostes i noves reflexions (Maruja Torres deia que ja treballava en un nou llibre amb el títol "No us agenolleu!") ...

No es pot / no podem conèixer cap proposta - alternativa als "poders" actuals, als qui realment manen i comanden ? A Mallorca, no hi ha cap "just" (millor, un parell!) que ho pugui proposar ??? **F**

l'altra mirada

Número 19 - juliol 2013

**Us desitjam bon estiu!
i tornam el setembre**

Edita

Emili Darder
fundació

ATENEU
PERE MASCARÓ

Vols rebre aquesta revista?
Clica aquí i inscriu-te a L'Altra Mirada